

Fylkesnemndene for
barnevern og sosiale saker

2017

ÅRSRAPPORT
ÅRSREGNSKAP

Fylkesnemndene er domstolsliknende og uavhengige statlige organ, som avgjør nærmere bestemte saker etter barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven.

Innhold

1. LEDERS BERETNING	5
2. INTRODUKSJON AV VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	7
2.1 VIRKSOMHETEN	7
2.2 NØKKELTALL 2017	7
3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	9
3.1 RESULTATER 2017	10
3.2 OPPDRAG 2017	18
3.3 RESSURSBruk	19
3.4 SAMLET VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE I FORHOLD TIL SAMFUNNSOPPDRAGET	21
4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	23
4.1 ADMINISTRATIVE RAPPORTERINGSKRAV	23
4.2 ANDRE RAPPORTERINGSKRAV	25
4.3 VESENTLIGE FORHOLD FOR STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	26
5. FRAMTIDSUTSIKTER	28
6. ÅRSREGNSKAP	30
6.1 KOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKAPET	30
6.2 BEVILGNINGSRAPPORTERING 2017	32
6.3 ARTSKONTORRAPPORTERING 2017	35
6.4 PRINSIPPNOTE TIL ÅRSREGNSKAPET	40

VEDLEGG

1. Saksbehandlingstid
2. Klager over akuttvedtak, utfall
3. Pålegg om hjelpetiltak, antall saker
4. Samtaleprosess, antall saker og utfall
5. Overprøving av saker i tingretten, antall saker og utfall
6. Barns medvirkning
7. Evalueringsrapport fra kriseøvelse i informasjonssikkerhet og redegjørelse for oppfølgingstiltak

1. Leders beretning

«Saksbehandlingen i fylkesnemndene skal være betryggende, rask og tillitsskapende»

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker behandler tvangssaker etter barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven. Sakene er svært inngripende for de barn, familier og enkeltpersoner som er involvert. Saksbehandlingen skal derfor være betryggende, rask og tillitsskapende.

Alvorlighetsgraden i tvangssakene er høy. I kun et mindretall – anslagsvis 20 %, av de sakene som kommunene arbeider med, sendes sak til fylkesnemnda med forslag om tvangsvedtak. Av de sakene som fylkesnemndene behandler er ca. 90 % barnevernssaker. Hoveddelen av arbeidet som gjøres i de kommunale barneverntjenestene er iverksettelse av frivillige hjelpetiltak i familiene. Et vedtak om å overta omsorgen for et barn kan bare treffes når det er nødvendig ut fra den situasjonen som barnet befinner seg i. Et slikt vedtak kan derfor ikke treffes dersom det kan skapes tilfredsstillende forhold for barnet ved frivillige hjelpetiltak.

Selv om fylkesnemndene formelt sett er et forvaltningsorgan, er nemndene i sin arbeidsform innrettet som domstoler. Fram til nå har de fleste sakene blitt behandlet som tradisjonelle rettssaker. Mange har ønsket en mindre formell prosess med mer kommunikasjon mellom partene. I juni 2016 startet et forsøk med samtaleprosess, etter meklingsmodell, i fem nemnder. Forsøket skal vare til januar 2019. Målet med samtaleprosess er å bedre kommunikasjon og samarbeid, øke forståelsen for barnets

Pernille Pettersen Smith, direktør

behov og foreldrenes mulighet til å møte disse behovene, slik at en kan øke deres felles forståelse og legge til rette for enighet om en midlertidig prøveordning eller for hel eller delvis løsning av saken til barnets beste. Foreløpig virker resultatene positive, og forsøket evalueres nå for å se om samtaleprosess kan bli en fast prosessform for alle nemndene.

Barnet er hovedpersonen i de fleste sakene i fylkesnemnda. Barn skal ha mulighet til å medvirke i sin egen sak ved å bli hørt i nemnda, enten via talsperson og/eller ved samtale direkte med nemnda, eller som part i egen sak.

Av hensyn til både barn og familier er det viktig at situasjonen avklares uten unødvendig tidsbruk. Det er gledelig at saksbehandlingen har blitt vesentlig raskere i fylkesnemndene de senere årene. I 2012 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for vanlige saker med forhandlingsmøte 99 dager. I 2017 var denne redusert til 47 dager. Vi arbeider videre med å korte ytterligere ned på saksbehandlingstiden, samtidig som det er viktig å ivareta kravene til

kontradiksjon og rettssikkerhet for barn, familier og enkeltpersoner.

Det er viktig at partene har tillit til saksbehandlingen i fylkesnemnda. Tillit må ses i sammenheng med kunnskap om systemet, organets kompetanse og åpenhet. Kunnskap og åpenhet er vesentlig for tilliten til det arbeidet som gjøres, både ovenfor partene i

sakene og samfunnet for øvrig. Selv om det er strenge krav til taushetsplikt i fylkesnemndene, må kunnskap og åpenhet tilstrebes. Økt forståelse er et mål. Et viktig tiltak for å øke innsikten i nemndens arbeid er publisering av anonymiserte vedtak på Lovdata. Andelen anonymiserte vedtak fra fylkesnemndene er økende, og i 2017 ble det publisert nærmere 400 vedtak på Lovdata.

Oslo, 1. mars 2018

Pernille Pettersen Smith
Direktør
Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

2. Introduksjon av virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker er statlige uavhengige domstollignende forvaltningsorganer som har vedtaksmyndighet i tvangssakene etter barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven. Fylkesnemndene fattar blant annet vedtak om omsorgsovertakelse av barn, tvangsplassering av ungdommer og tvangsplassering av rusmiddelavhengige i medhold av henholdsvis barnevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Fylkesnemnda i Oslo og Akershus er smittevernnemnd, og mottar saker etter smittevernloven.

Forhandlingsmøtene i fylkesnemndene likner et rettsmøte i de ordinære domstolene, og tar vanligvis to til tre dager. Etter forhandlingsmøtet er gjennomført skrives det vedtak på bakgrunn av sakens opplysninger og dokumentasjon.

Etter barnevernloven er det et hovedmål at saksbehandlingen i fylkesnemndene skal være betryggende, rask og tillitsskapende.

Barnevernloven, Stortingets budsjettvedtak og det årlige tildelingsbrevet danner hovedrammen for fylkesnemndenes virksomhet. Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker er administrativt underlagt Barne- og likestillingsdepartementet.

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker er ledet av direktør Pernille Pettersen Smith, som har ansvaret for den faglige og administrative ledelsen av virksomheten. Det var ved årsskiftet 2017/2018 138 ansatte i fylkesnemndene, fordelt på 117 årsverk. Stillingene fordeler seg på 13 enheter, hvorav 12 nemnder og Sentralenheten, som er en felles administrasjon for nemndene. Hver

nemnd har et geografisk virkeområde som dekker ett eller to fylker. Hver fylkesnemnd har en daglig leder. Departementet har gjennom tildelingsbrevet for 2017 gitt fylkesnemndene følgende prioriterte oppgaver:

- Redusere saksbehandlingstiden for saker med forhandlingsmøte
- Utjevne forskjeller i nemndenes produktivitet og praktiske saksbehandling for å sikre høy rettsikkerhet og likeverdig saksbehandling av høy kvalitet
- Videreføre arbeidet med å følge opp anbefalinger fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon og evalueringen fra 2015
- Følge opp regjeringens overordnede IKT-politikk, jf. digitaliseringsrundskrivet
- Ha gode, tilgjengelige, og brukervennlige digitale løsninger. Arbeid for effektivisering og fjerning av tidstyver må prioriteres i 2017

2.2 Nøkkeltall 2017

I 2017 mottok Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker totalt 4908 saker. Det ble behandlet 2103 hovedsaker med eller uten forhandlingsmøte. 1538 saker gjaldt behandling av akuttvedtak og 493 saker var klager over akuttvedtak. 747 saker ble trukket, hevet eller avvist, og dermed avsluttet uten vedtak.

Resultatene for 2017 viser god utvikling:

- For saker med forhandlingsmøte er gjennomsnittlig saksbehandlingstid redusert med 15 dager sammenlignet med 2016 – fra 62 til 47 dager. Sammenlignet med 2015 er saksbehandlingstiden redusert med 30 dager.
- Flere saker med forhandlingsmøte har mindre enn 16 ukers behandlingstid i 2017 enn i 2016 (2 % i 2017 mot 9 % i 2016).
- Behandling av akuttvedtak og klager over akuttvedtak blir utført innenfor lovens frister.
- Saksbehandlingstiden er ytterligere utjevnet mellom nemndene.

Det ble bevilget kr 217 217 000 til drift av virksomheten i 2017. Det ble bokført utgifter på kr 210 244 334. Forbruket tilsvarer 96,4 % av bevilgningen. Årsaken til mindreforbruket var blant annet lavere sakskostnader enn

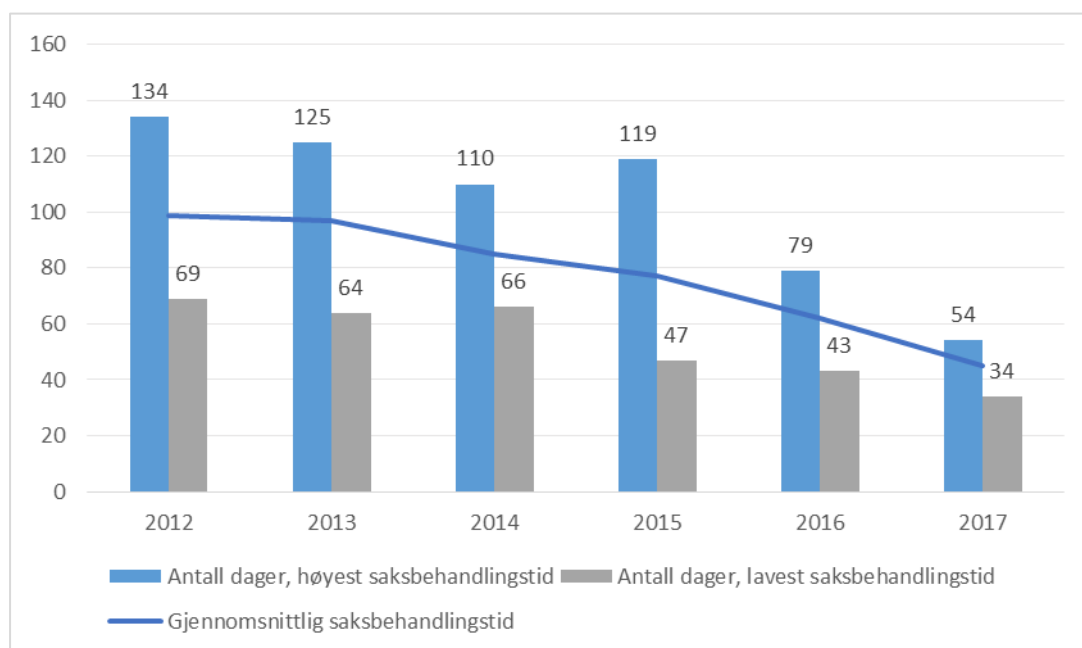
forventet og for høyt budsjetterte pensjonskostnader.

Til utvikling av nytt saksbehandlingssystem ble det bevilget kr 11 139 000. Bokført forbruk var kr 6 763 239, som tilsvarer 61 % av bevilgningen. Årsaken til mindreforbruket er at siste fase av prosjektet ble stilt midlertidig i bero etter første halvår 2017, mens nødvendige forutsetninger for utviklingen avventes.

Fylkesnemndene hadde i 2017 i tillegg fullmakt fra Justis- og beredskapsdepartementet til å belaste kapittel 0470 post 01 for fri sakførsel, ved at partene får dekket sine advokatutgifter i sakene. Denne posten ble belastet med kr 144 375 577.

Fylkesnemndene hadde også fullmakt til å belaste Barne- og likestillingsdepartementets kapittel 0854 post 21, for prosjekt for forsøk med samtaleprosess i fylkesnemndene. Denne posten ble belastet med kr 128 952.

Figur 2.1 Saksbehandlingstid for saker med forhandlingsmøte og utjevning mellom nemndene

3. Årets aktiviteter og resultater

Fylkesnemndene mottar i hovedsak saker fra landets kommuner som fremmer begjæring om tiltak etter barnevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Fylkesnemnda i Oslo og Akershus mottar saker etter smittevernloven fra fylkesmannen eller Helsedirektoratet.

Etter saksmottak i fylkesnemnda, gjøres de nødvendige saksforberedelsene. Partene, som oftest foreldrene og/eller barn med partsstatus, får blant annet mulighet til å gi tilsvar til kommunens begjæring, og videre prosess for saken besluttet. Sakene krever behandling etter ulike prosess typer. I de fleste hovedsakene avholdes forhandlingsmøte med muntlige forhandlinger, men noen av disse sakene kan også behandles skriftlig (omtales også som forenklet behandling). Hovedsaker er som regel saker som må behandles etter alminnelige prosessregler. I forhandlingsmøter møter partene med sine advokater og får anledning til å føre relevante og nødvendige bevis for sin sak.

Fylkesnemnda kan velge å behandle sakene skriftlig og uten forhandlingsmøte dersom partene er enig i det, og det anses som forsvarlig. I saker som gjelder endring av vedtak som fylkesnemnda har fattet tidligere, kan fylkesnemnda i noen tilfeller velge å behandle sakene skriftlig, selv om partene ikke ønsker det, om det anses som forsvarlig. Dette er særlig aktuelt ved begjæring fra private parter om tilbakeføring av barn. For ytterligere informasjon om skriftlig saksbehandling, se kapittel 3.3 og omtale av oppdrag 6 i tildelingsbrevet.

Kommunene fatter også akuttvedtak som framlegges for fylkesnemnda for godkjenning. Godkjenning av akuttvedtak kan påklages til fylkesnemnda av de private parter, og det er disse klagen som omtales som klagesaker. Vedtakene i hovedsakene og i klager over akuttvedtak kan bringes inn for tingretten,

både av den private part og kommunen, etter reglene i tvisteloven. De private parter har også mulighet til å kreve vedtak om omsorgsovertakelse opphevet, om saken ikke har vært behandlet av fylkesnemnda eller domstolene de siste 12 måneder.

I tildelingsbrevet for 2017 har departementet tatt utgangspunkt i følgende prioriterte oppgaver for fylkesnemndene:

- Redusere saksbehandlingstiden for saker med forhandlingsmøte
- Utjevne forskjeller i nemndenes produktivitet og praktiske saksbehandling for å sikre høy rettsikkerhet og likeverdig saksbehandling av høy kvalitet
- Videreføre arbeidet med å følge opp anbefalinger fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon og evalueringen fra 2015
- Følge opp regjeringens overordnede IKT-politikk, jf. digitaliseringsrundskrivet
- Ha gode, tilgjengelige og brukervennlige digitale løsninger. Arbeid for effektivisering og fjerning av tidstyver må prioriteres i 2017

Det er videre gitt mål- og resultatkrav knyttet til både saksbehandling og øvrig drift.

Nedenfor vil det bli redegjort for resultater, måloppnåelse, ressursbruk og oppnådde effekter i 2017.

3.1 Resultater 2017

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker fikk gjennom tildelingsbrevet for 2017 to hovedmål.

1. *Sentralenheten for fylkesnemndene skal fortsatt legge til rette for å få ned saksbehandlingstiden, jevne ut forskjeller i saksbehandlingstiden og øke produktiviteten i nemndene. Sentralenheten skal samarbeide om å følge opp anbefalinger fra evalueringen og forvaltningsrevisjonen.*
2. *Nemndene skal sikre høy rettssikkerhet og likeverdig saksbehandling av høy kvalitet og komme fram til rettsriktige og forsvarlige avgjørelser som er til barnets beste. Rettssikkerheten sikres ved betryggende, rask og tillitsskapende saksbehandling i fylkesnemndene, jf. barnevernloven § 7-3.*

Som hjelpemiddel for å nå disse målene har departementet gitt ulike styringsparametere og resultatkrav. Nedenfor beskrives det hvordan det er arbeidet med styringsparameterne og måloppnåelse for resultatkravene.

Styringsparameter 1: Produktivitet og ressursutnyttelse

Resultatkrav 1a: et videreutviklet system for erfaringsutveksling

Det er i 2017 arbeidet systematisk med å videreutvikle systemet for erfaringsutveksling. I Strategisk kompetanseplan (vedtatt januar 2017), er det blant annet lagt vekt på tiltak for erfaringsutveksling.

I 2017 ble det gjennomført en rekke interne kompetansehevingstiltak hvor erfaringsutveksling var et sentralt tema. Blant annet ble det arrangert en erfaringskonferanse for de nemndene som er med på forsøket med

samtaleprosess, og to fagsamlinger for saksbehandlere.

Program for kollegaveiledning av nemndsledere ble utarbeidet i 2017, og starter tidlig i 2018. Kollegaveiledning er et bidrag til arbeidet med erfaringsutveksling og i å styrke nemndslederne i utøvelsen av rollen.

Iverksatte tiltak for videreutvikling av systemet for erfaringsutveksling er en del av det samlede kompetansesystemet til virksomheten. Se beskrivelse av erfaringsutveksling relatert til kompetansehevingstiltak og spredning av beste praksis under omtale av resultatkrav 6b.

Resultatkrav 1b: mer enhetlige rutiner, organisering og oppgaveløsning

I 2017 har det vært gjennomført et helhetlig arbeid for gjennomgang av rutiner og retningslinjer. Nye rutiner er utarbeidet, og eksisterende rutiner er revidert og satt i system. Kvalitetshåndbøkene for nemndsledere (tidligere kvalitetssikringsmanual for nemndsledere) og saksbehandlere er revidert og oppdatert med nødvendige endringer.

Det har også blitt arbeidet aktivt med enhetlige rutiner, organisering og oppgaveløsning gjennom oppfølgingen av evalueringen. Det nye saksbehandlingssystemet ProSak som ble tatt i bruk i 2016 har i stor grad bidratt til systemlikhet og likere rutiner i saksbehandlingen, og nødvendige justeringer og videreutvikling er gjort i 2017.

Intranettet er omorganisert, og det er ryddet i den informasjonen som er tilgjengelig på intranettet. Det er nå enklere å finne rutiner og retningslinjer for de ulike fagområdene.

Fylkesnemndene har nå ett oppdatert og helhetlig system for oppgaveløsning og rutiner. Det arbeides med å holde rutinene oppdatert, videreutvikle disse, og også lage nye rutiner når det er behov for det.

Resultatkrav 1c: videreutvikle virkemidler for utveksling av ressurser

Det har vært store forskjeller i saksbehandlingstiden mellom nemndene i flere år. Varierende saksinngang eller saksbehandlingsskapasitet har ført til at forskjellene har oppstått. Når slike ulikheter oppstår tilstrebes det å sette inn ulike tiltak for utjevning. Mulige tiltak er flytting av nemndenes oppfølgingsansvar for kommuner og sakshjelp, herunder bruk av ambulerende nemndsledere.

- Flytting av oppfølgingsansvaret for kommuner

Direktøren kan beslutte at nemndenes oppfølgingsansvar for kommuner skal flyttes når det er behov for det, og det er praktisk gjennomførbart. For at tiltaket skal ha effekt, er det viktig at de kommunene hvor oppfølgingsansvaret flyttes har en så stor saksmengde at det får betydning. Samtidig er det viktig å ta hensyn til at partene ikke skal ha for lang reisevei til fylkesnemnda. Det er relativt høy terskel for å ta i bruk dette virkemiddelet.

Oppfølgingsansvaret for kommunene Asker og Bærum var flyttet fra fylkesnemnda i Oslo og Akershus til fylkesnemnda i Buskerud og Vestfold i perioden 1.5.2016 til 30.6.2017. Fra 1.7.2017 opphørte ordningen for Bærum kommune, mens denne ordningen for Asker opphørte 31.12.2017, og sakene ble tilbakeført til nemnda i Oslo og Akershus. Som følge av tiltaket ble 68 saker fra Asker og Bærum registrert i fylkesnemnda i Buskerud og Vestfold fra 1.1. til 31.8.2017. Av disse var 30 hovedsaker, 27 akuttsaker og 11 klager over akuttvedtak.

Flytting av oppfølgingsansvar for kommuner er et tiltak som har god effekt når en nemnd av ulike grunner har behov for avlastning over tid, og når krav til nærhet er hensyntatt. Tiltaket vurderes fortløpende, men er kun aktuelt i få tilfeller.

- Sakshjelp

Saksinngangen er som regel svingende. Det kan derfor være utfordrende å bemanne nemndene riktig til enhver tid. Sakshjelpen er

en ordning hvor nemndsledere kan ta saker i andre nemnder enn sin egen, når det er behov. Sakshjelpen har vært et hyppig brukt virkemiddel de siste årene. Sakshjelpen består av ambulerende nemndsledere og nemndsledere fra nemndene som har ledig kapasitet fordi saker trekkes og saksinngangen varierer. Ordningen bidrar til bedre ressursutnyttelse og utjevning i saksbehandlingstiden.

Det ble utarbeidet et nytt reglement for sakshjelp i 2016 med ikrafttredelse fra 1.1.2017. Det nye reglementet omfatter både ambulerende nemndsledere og øvrige nemndsledere og saksbehandlere. Sakshjelpen koordineres nå gjennom Sentralenheten i nær dialog med nemndene. Nemndene melder inn behov for sakshjelp og målet er at flest mulig behov skal bli løst. Sentralenheten vurderer nemndenes behov for sakshjelp ut fra en samlet informasjon om beramming, saksbehandlingstid og tilgjengelige nemndsledere, samt dialog med nemndene.

I 2017 har det vært to midlertidige stillinger som ambulerende nemndsleder med kontorsted Sentralenheten og faglig tilknytning til en nemnd. Ambulerende nemndsleder bidrar til større fleksibilitet i saksbehandlingen, blant annet ved planlagt sakshjelp til nemnder som har midlertidig stor saksinngang. Ambulerende nemndsledere bidrar også til annen juridisk saksbehandling i Sentralenheten.

I 2017 mottok Sentralenheten 114 meldinger om behov for sakshjelp fra nemndene. Alle behovene ble dekket ved ledig kapasitet fra enten ambulerende nemndsledere eller øvrige nemndsledere. Totalt ble 77 saker behandlet. Av disse ble 44 saker behandlet av ambulerende nemndsledere. I 37 av sakene frafalt behovet for sakshjelp enten som følge av at saken ble trukket, hevet eller at nemnda fikk frigjort ledig kapasitet til å ta saken selv.

I enkelte perioder med sykemeldinger og ubesatte stillinger i administrasjonen har det også vært behov for administrativ sakshjelp der nemnder har hatt behov for bistand fra saksbehandlere. I 2017 har nemndene bistått hverandre i alt seks perioder med

administrativ sakshjelp.

Sakshjelpen er et tiltak som både er viktig for utjevning av saksbehandlingstid, og gir bedre ressursutnyttelse mellom nemndene. Sakshjelp har spesielt god effekt i de tilfellene hvor nemndene har behov for hjelp på kort sikt. Ved å benytte ambulerende nemndsleder, som tar saker i alle nemndene, blir systemet mer fleksibelt, og det er større mulighet for styrt utjevning enn om man tilfører nemndene faste ressurser. En forutsetning for sakshjelpen er tilstrekkelig grunnbemanning i alle nemndene.

Styringsparameter 2: Styring av den enkelte nemnd

Resultatkrav 2: Løsning for tilpasset styring av den enkelte fylkesnemnd

Nemndene løser samme type oppgaver innenfor et begrenset saksfelt, og har samme mål og resultatkrav. Det årlige disponeringsbrevet fra direktøren til nemndene, ved daglig leder, angir de overordnede føringene for arbeidet gjennom året, og følges opp med styringssamtaler. Det er daglig leder som har ansvar for arbeidet som utføres i den enkelte nemnd.

Ulik størrelse på nemndene og lokale utfordringer som for eksempel saksinngang, arbeidsmiljø, fravær og vakanser, gir behov for tilpasset ledelse. For å styre den enkelte nemnd på en hensiktsmessig måte, er det blant annet viktig med god kommunikasjon. For å sikre felles forståelse for drift og faglig utvikling mellom nemndene samles ledergruppen, som består av direktør, de tolv daglige lederne og stabssjef, minimum fire ganger årlig. I tillegg er det løpende kontakt, medarbeidersamtaler og styringssamtaler mellom direktøren med stab og de daglige lederne. Direktøren og staben reiser også ut i nemndene når det er behov for opplæring eller bistand.

Sentralenheten følger nemndenes utvikling og koordinerer tiltakene i saksbehandlingen i samarbeid med de daglige lederne for å kunne justere utviklingen (se også omtale av styringsparameter 1). Dette bidrar blant annet

til en bedre ressursutnyttelse og mer utjevning av forskjellene mellom nemndene.

Det er arbeidet videre med ledelse og organisasjonsutvikling. I første halvår 2017 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse i virksomheten. Undersøkelsen ble gjort i samarbeid med konsulentfirmaet Teamwork og hadde en svarprosent på 90. Den høye responsraten gjør at vi vurderer resultatene som representative og pålitelige. I etterkant av undersøkelsen har nemndene, Sentralenheten og ledergruppen hatt egne oppfølgingsmøter, med gjennomgang av informasjonen som kom fram og utvelgelse av fokusområder. Undersøkelsen viser at de ansatte i fylkesnemndene har høy yrkesstolthet. Dette resultatet er fint å bygge videre på i det kontinuerlige arbeidet med å skape og opprettholde et godt arbeidsmiljø i nemndene og en god faglig utvikling i hele organisasjonen.

Ledelse av den enkelte nemnd er en pågående prosess. Nemndene arbeider nå videre med resultatene fra medarbeiderundersøkelsen, og med ledelse og medarbeiderskap.

Styringsparameter 3: Saksbehandlingstid for ordinære saker med eller uten forhandlingsmøte

Resultatkrav 3a: Reduksjon i saksbehandlingstid fra 2016 og mindre forskjeller i gjennomsnittlig saksbehandlingstid mellom nemnder

Oppnåelsen av mål- og resultatkrav i saksbehandlingen avhenger hovedsakelig av variablene *saksinngang, ressurser og betryggende saksbehandling*. Siden alle saker mottas fra landets kommuner og private parter, så er saksinngangen en størrelse som er utenfor fylkesnemndenes kontroll, og bare til en viss grad forutsigbar. Saksinngangen varierer fra nemnd til nemnd og fra år til år. Tilgjengelige ressurser er avgjørende for at innkomne saker kan behandles så raskt som mulig. I noen saker vil betryggende saksbehandling kreve lengre tid enn i andre saker.

Statistikken som presenteres nedenfor er hentet fra saksbehandlingssystemet ProSak.

Saksgrunnlag

Per 31.12.2017 fikk nemndene inn 4908 saker (alle sakstyper). Sammenlignet med 2016 var det en nedgang på saksinngang på 4 %, se tabell 3.1. Reduksjonen i innskutte saker fordeler seg på alle sakstyper, men med spesielt vekt på klage på akuttvedtak, som ble redusert med 8 %. Saksinngangen varierer i nemndene fra år til år.

Tabell 3.1: Mottatte saker, per nemnd

Nemnd	2017	2016	Endring
Agder	280	328	-15 %
Buskerud/Vestfold	566	565	0 %
Hordaland/Sogn og F.	517	474	9 %
Møre og Romsdal	218	203	7 %
Nordland	284	335	-15 %
Oppland/Hedmark	359	390	-8 %
Oslo/Akershus	996	1037	-4 %
Rogaland	501	486	3 %
Telemark	175	195	-10 %
Troms/Finnmark	306	296	3 %
Trøndelag	389	409	-5 %
Østfold	317	402	-21 %
Totalt	4908	5120	-4 %

Saksinngangen var sterkt økende fram til 2014, og har de siste årene stabilisert seg. Sammensetningen av type innskutte saker er avgjørende for hvor arbeidskrevende saksmassen er. Det er hovedsakene med saksforberedelse og forhandlingsmøte eller skriftlig behandling som utgjør den største arbeidsmengden i fylkesnemndene. Forsøket med samtaleprosess i fem av nemndene har også gjort saksbehandlingen mer omfattende fordi denne prosessen kan gå over tid med flere samtalemøter i samme sak. Se nærmere omtale av samtaleprosess under punkt 3.3.

Tabell 3.2 viser hvordan de innskutte sakene fordeler seg etter kategoriene hovedsak, akuttvedtak og klage på akuttvedtak

Tabell 3.2: Mottatte saker etter kategori

Type sak	2017	2016	Endring i %
Hovedsak	2644	2762	-4 %
Akutt sak	1560	1594	-2 %
Klage på akuttvedtak	704	764	-8 %
Totalt	4908	5120	-4 %

Tabell 3.3 viser antall saker som er behandlet i nemndene i perioden 1.1.2017-31.12.2017. Behandlingen av alle typer saker, både hovedsaker, akuttvedtak og klager over akuttvedtak, er redusert sammenlignet med 2016.

Tabell 3.3: Behandlede saker

Type sak	2017	2016	Endring
Forhandlingsmøte	1370	1584	-14 %
Skriftlig behandling	733	746	-2 %
Sum hovedsaker behandlet	2103	2330	-10 %
Behandling av akuttvedtak	1538	1564	-2 %
Klagebehandling av akuttvedtak	493	514	-4 %
Saker trukket, hevet og avvist	747	752	-1 %
Vedtak til rettslig overprøving	1159	1318	-12 %

I tillegg til behandlede saker, blir en del saker avsluttet uten realitetsavgjørelse. Saker uten realitetsavgjørelse er for eksempel saker som er trukket, hevet eller avvist. Per 31.12.2017 ble 747 saker trukket, hevet eller avvist. Av alle saker uten realitetsavgjørelse utgjør trukne saker den desidert største andelen. I 2017 ble 605 saker trukket. En del saker vil alltid bli trukket, og det er ulike årsaker til at kommunene trekker sakene. Det kan ofte være omfattende saksforberedelser i sakene som trekkes, spesielt om de blir trukket like før, eller i forhandlingsmøte. I forbindelse med prosjekt med samtaleprosess er det blant annet erfaring med at en større andel saker trekkes enn ved andre prosessformer.

Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstiden for behandling av hovedsaker med forhandlingsmøte eller uten forhandlingsmøte, akuttvedtak og klager over akuttvedtak måles etter de ulike krav som er gitt i barnevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven. I saker med forhandlingsmøte skal forhandlingsmøte holdes snarest, og hvis mulig, innen 4 uker fra mottaksdato til første møtedag i forhandlingsmøte, jf. barnevernloven § 7-4. Vedtak skal treffes senest to uker etter at forhandlingsmøtet ble avsluttet, jf.

barnevernloven § 7-19. Krav til saksbehandlingstid for hovedsaker uten forhandlingsmøter er ikke beskrevet i barnevernloven. Behandling av akuttvedtak skal om mulig gjøres innen 48 timer. I klagebehandling over akuttvedtak skal møte gjennomføres og vedtak foreligge innen 7 dager etter at nemnda mottok klagen.

Per 31.12.2017 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for hovedsaker med og uten forhandlingsmøte henholdsvis 47 dager og 42 dager, jf. tabell 3.3 og figur 3.1.

Forskjellen mellom nemndene har også blitt redusert. Nemnda med høyest saksbehandlingstid for saker med forhandlingsmøte var i 2017 gjennomsnittlig 54 dager, mens nemnda med lavest saksbehandlingstid hadde gjennomsnittlig 34 dagers behandlingstid. Forskjellen var 20 dager. I 2016 var det 36 dagers forskjell mellom nemnda med høyest og lavest saksbehandlingstid for saker med forhandlingsmøte.

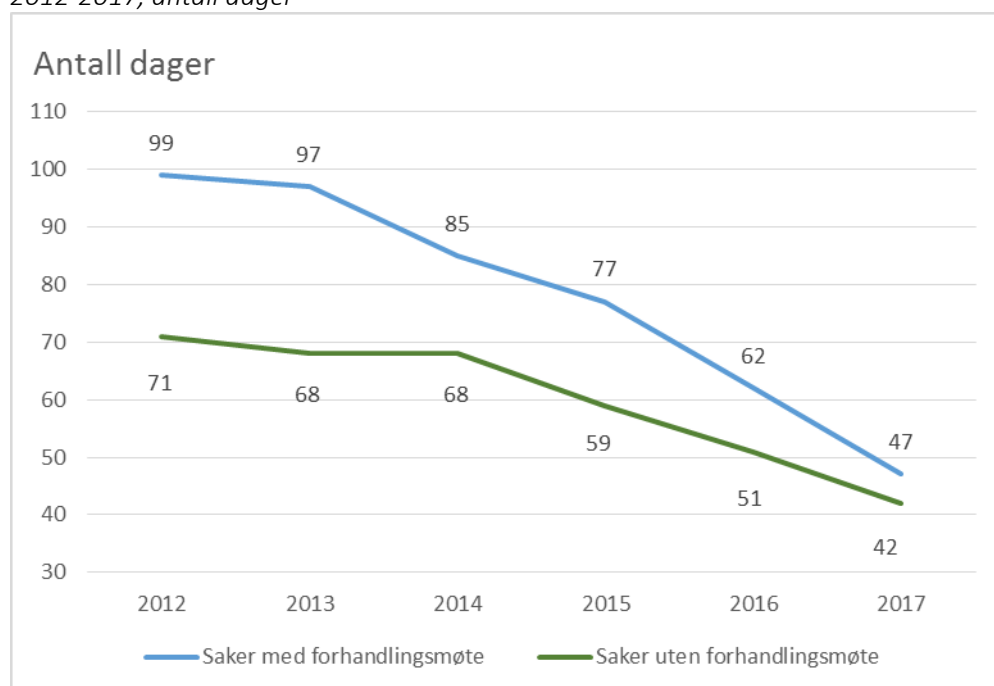
For oversikt over hvordan saksbehandlingstiden fordeler seg på ukesintervall, se vedlegg 1.

Saksbehandlingstiden er vesentlig forbedret de siste årene. Reduksjonen i saksbehandlingstid er et resultat av sammensatte faktorer. Etter stor økning i innskutte saker gjennom flere år stoppet veksten i innskutte saker i 2015/2016. I samme periode ble det satt inn ekstra ressurser for å fjerne restansene. Det er fortsatt ulikheter mellom nemndene i saksbehandlingstid, men ulike ordninger, som for eksempel sakshjelpen, bidrar til å utjevne forskjellene.

Tiltakene som har blitt iverksatt for å redusere saksbehandlingstiden har fungert godt. Samtidig har en stopp i veksten i saksinnang bidratt til mindre press på ressursene, og at de iverksatte tiltakene har latt seg gjennomføre på en god måte.

Målene for saksbehandlingstid i barnevernloven er fortsatt ikke nådd. Det er trolig fortsatt noe potensiale til å redusere saksbehandlingstiden ytterligere, men barnevernlovens mål vil nok være urealistisk i de fleste sakene. Årsaken til dette er blant annet at en i mange saker ikke kan gjennomføre en tilfredsstillende saksforberedelse, hvor partene får mulighet til å imøtegå hverandres synspunkt, på så kort tid.

Figur 3.1: Gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2012-2017, antall dager

Resultatkrav 3b: I gjennomsnitt minst 37 saker per nemndsleder i 100 prosent stilling per år, inklusive saker med bruk av samtaleprosess.

Hver nemndsleder har i gjennomsnitt behandlet 29 hovedsaker i 2017. Inkludert i produksjonstallet er hovedsaker som har blitt avsluttet med vedtak, etter muntlig eller skriftlig saksbehandling. Det er noe forskjell mellom nemndene i den gjennomsnittlige produksjon per nemndsleder.

Nemndene har vist effektivitet og god produktivitet som har ført til nedgang i saksbehandlingstiden.

Produksjonstallet inkluderer også saker med samtaleprosess i de fem forsøksnemndene. I saker med samtaleprosess er det ofte flere samtalemøter, mens det kun er vedtaket som teller i produksjonsstatistikken. Dette påvirker måloppnåelsen siden det kun er saker hvor det fattes vedtak som måles i produksjonsstatistikken. En større andel av sakene med samtaleprosess trekkes sammenlignet med saker som behandles på vanlig måte, fordi en oftere kommer til en løsning (uten tvangsvedtak) underveis i prosessen. Frivillige løsninger skal være til gode for partene og til barnets beste. I tillegg kan disse sakene gå over en lengre periode med flere samtalemøter før vedtak fattes eller saken faller bort.

Trukne saker blir ikke medregnet i grunnlaget, og dette slår uheldig ut i produksjonsstatistikken for de nemndslederne som har spesielt mange saker som har blitt trukket rett før, eller i forhandlingsmøte. For trukne saker kan det ha vært mye saksforberedelse og kanskje delvis gjennomførte forhandlingsmøter, som ikke blir godskrevet statistikken. Det er derfor rimelig å tro at det er større likhet i produksjonen enn det statistikken tilsier.

Utviklingen i produksjon viser samlet sett en god utvikling i perioden 2011-2017. Produksjonen har økt, og forskjellen både mellom nemndene, og innad i nemndene er redusert.

Selv om resultatkravet ikke nås, vurderes

måloppnåelsen for produksjon å være tilfredsstillende. De sakene som er mottatt, har blitt behandlet så raskt som mulig. Saksbehandlingstiden er redusert, og det er ikke lenger «gamle» saker som venter på saksbehandling. Den nye behandlingsformen med samtaleprosess ser også ut til å påvirke produksjonen, ved at flere av disse sakene blir trukket før avgjørelse, som igjen gir lavere produksjon.

Styringsparameter 4: Andel saker med saksbehandlingstid på over fire måneder

Resultatkrav 4: Reduksjon i andel saker i 2017 med saksbehandlingstid på over fire måneder.

Vedlegg 1 gir informasjon som viser utvikling i saksbehandlingstid i intervall fordelt på uker. Ut fra denne statistikken kan en se hvor stor andel av sakene som blir behandlet innenfor fristene i barnevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Det skilles på akuttvedtak (alle typer), klagebehandling av akuttvedtak, saker med forhandlingsmøte etter barnevernloven, saker med skriftlig behandling etter barnevernloven, og saker etter helse- og omsorgstjenesteloven med- og uten forhandlingsmøte.

Tidligere ble en stor andel saker med forhandlingsmøte behandlet senere enn 16 uker etter innregistrering. For eksempel ble 38 % av denne typen saker satt forhandlingsmøte senere enn 16 uker etter at saken kom inn i 2013. Utviklingen har vært positiv de siste årene, og i 2016 ble 9 % av sakene behandlet senere enn 16 uker etter mottak. I 2017 er kun 28 saker, som utgjør 2 % av de behandlede hovedsakene med forhandlingsmøte etter barnevernloven, behandlet senere enn 16 uker etter mottak.

Tilsvarende utvikling ser vi for hovedsaker uten forhandlingsmøte etter barnevernloven (skriftlig behandling). Kun 14 saker, 2 % av de behandlede sakene, ble registrert med saksbehandlingstid på over 16 uker i 2017. I 2016 ble det fattet vedtak senere enn 16 uker etter mottak i 7 % av disse sakene.

Om hovedsaker etter barnevernloven nå har saksbehandlingstid på over 16 uker, skyldes det at det er nødvendig å bruke lengre tid for å få saken forsvarlig opplyst og behandlet.

For saker etter helse- og omsorgstjenesteloven er det andre frister som gjelder enn saker etter barnevernloven. For saker med forhandlingsmøte skal møtet om mulig starte to uker etter at saken er mottatt. 55 % av sakene med forhandlingsmøte er i 2017 behandlet innen to uker etter mottak, mens 95 % av sakene er behandlet i løpet av 4 uker. Det er fattet vedtak i 67 % av sakene med skriftlig behandling innen to uker etter mottak i 2017. Nesten alle sakene etter helse- og omsorgstjenesteloven er behandlet innen fire uker etter mottak. Det er liten endring sammenlignet med 2016.

Andelen hovedsaker etter barnevernloven som er behandlet senere enn 16 uker etter mottak, er vesentlig redusert i 2017. En gjennomgang viser at det er naturlige årsaker til at saker får en så lang saksbehandlingstid. Måloppnåelsen vurderes å være tilfredsstillende.

Styringsparameter 5: Tilgang på informasjon om arbeid og prosesser i nemndene

Resultatkrav 5: Flere nemndsvedtak legges ut på lovdata enn i 2016

Fylkesnemndene avgjør alvorlige saker som påvirker enkeltindivider og familier, og som er underlagt taushetsplikt. For å sikre åpenhet og legitimitet om arbeidet og prosessene i fylkesnemndene er det viktig at befolkningen har tilgang til å lese anonymiserte vedtak.

I 2017 ble det publisert 385 anonymiserte vedtak på Lovdata, en økning fra 2016 da det ble publisert 251 vedtak. Det er per 31.12.2017 i alt 1813 anonymiserte vedtak på Lovdata.

Økningen i anonymisering og publisering av vedtak er svært positiv. Det er et mål at hvert femte vedtak skal anonymiseres, om det er forsvarlig. Vedtak med gjenkjennbar informasjon skal ikke anonymiseres. I 2017 ble 15 % av alle hovedsaker og klagesaker

anonymisert, og lagt ut på Lovdata, og vi forventer at andelen vil øke i 2018.

Styringsparameter 6: Betyrrende og tillitsskapende saksbehandling

Resultatkrav 6a: dokumentere barns medvirkning

Barn har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling. Barn kan bli hørt direkte, primært gjennom status som part, eller indirekte, fortrinnsvis gjennom talsperson. Barn kan også avstå fra å bli hørt.

I fylkesnemndene følges den praksisen som barnevernloven legger opp til. Barn som er fylt 15 år eller eldre gis i utgangspunktet selvstendige partsrettigheter, jf. barnevernloven § 6-3 dersom de forstår hva saken gjelder. I særtilfelle kan også yngre barn gis partsstatus. I atferdssaker og i saker der barnet står i fare for å bli utnyttet til menneskehandel, er alltid barnet part, uavhengig av alder. I 2017 hadde 7,6 % av barna i aldersgruppen 7-15 år partsstatus, mens 99,6 % av barna over 15 år hadde partsstatus.

Barn som har fylt 7 år og yngre barn som er i stand til å danne seg sine egne synspunkter får i all hovedsak oppnevnt talsperson i fylkesnemndene om de selv ønsker det. I noen tilfeller får barn som ønsker det samtale direkte med nemndsleder, nemnda eller oppnevnt sakkyndig for å gi uttrykk for sitt syn. I 2017 hadde 10,5 % av barna under 7 år talsperson, mens 84 % av barna i aldersgruppen 7-15 år hadde talsperson.

Nemndslederne oppfordres til å skrive om hvordan barnet er hørt, gjengi barnets synspunkter, og hvordan deres mening er tillagt vekt i vedtakene.

Se for øvrig vedlegg 6 for statistikk.

Resultatkrav 6b: utvikle og gjennomføre kompetansehevingstiltak og spredning av beste praksis

Fylkesnemndene er en kunnskapsorganisasjon, og kompetansehevingstiltak og spredning av beste praksis er sentralt i virksomheten. Kurs, både interne og eksterne, konferanser, seminarer og fagmøter er viktige forutsetninger for utvikling.

Strategisk kompetanseplan skal sikre at det arbeides systematisk for å sikre den kompetansen nemndene trenger for å utføre oppdraget sitt. I planen identifiseres det hvilken kompetanse som er strategisk viktig for fylkesnemndene, og hvem som er ansvarlig for å analysere kompetansebehov og gjennomføre kompetansehevingstiltak. I tillegg blir det utarbeidet årlige tiltaksplaner med konkrete opplæringstiltak. Noen av opplæringstiltakene er rettet mot enkelte stillingsgrupper, mens andre tiltak gjelder for alle ansatte.

I 2017 ble følgende kompetansehevingstiltak fra tiltaksplanen gjennomført:

- Landssamling for alle ansatte. Tema for landssamlingen var blant annet omsorg fra foreldre med psykisk sykdom, beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer, barn med medfødte ruskader og hjelpetiltak, saker for Den Europeiske Menneskerettighetsdomstol (EMD), NOU 2017:8 *Særdomstoler på nye områder* m.m.
- Fagdager for alle nemndslederne. Tema for fagdagene var nyeste rettspraksis, samtaleprosess og Haag-konvensjonen 1996 (konvensjon som regulerer jurisdiksjon, lovvalg, annerkjennelse, fullbyrdelse og samarbeid om foreldremyndighet og beskyttelsestiltak for barn)
- To fagsamlinger for alle saksbehandlere. Tema for fagdagene var blant annet

saksbehandlingssystem, arkiv, økonomi og sikkerhet

- Opplæring for nye nemndsledere
- Opplæring for nye saksbehandlere
- Erfaringskonferanse for forsøksnemndene i samtaleprosess
- Bergenskonferansen. Konferanse for alle grupper som arbeider med barnevern. Tema for konferansen var de minste og mest sårbare barna og deres behov for hjelp og beskyttelse, tilknytning og relasjon
- Opplæringsdag for verneombud, hovedtillitsvalgte og arbeidsmiljøutvalget. Tema for opplæringsdagen var rolleforståelse, oppfølging av sykemeldte og stress
- Fagdag for alle sikkerhetsansvarlige. Tema for fagdagen var informasjonssikkerhet
- Opplæringsdag for IKT-kontakter

Hver enkelt nemnd gjennomfører i tillegg egne kompetansehevende tiltak og gir faglige oppdateringer til sine ansatte. Det gis også tilbud om eksterne kurs og konferanser, blant annet innenfor barnerett og barnevernrett. Alle nemnder har i tillegg regelmessige fagmøter.

Et annet viktig virkemiddel for kompetanseheving og spredning av beste praksis er fylkesnemndenes intranett som blir kontinuerlig oppdatert med ny rettspraksis, lovgivning, viktige forskningsrapporter og andre sentrale dokumenter. Intranettet er et viktig verktøy for fagutviklingen.

Tiltakene som er iverksatt for kompetanseheving og spredning av beste praksis i 2017 vurderes å være relevante og aktuelle.

3.2 Oppdrag 2017

I tildelingsbrevet for 2017, ble det i tillegg til mål og resultatkrav gitt oppdrag for 2017.

Oppdrag 1:

Gjøre vurderinger av årsaker til variasjon i medholdsprosent i klagesaker, med bakgrunn i merknader fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon

I tillegg til oppdraget som er gitt i 2017 fortsetter vi arbeidet med noen oppdrag fra 2016. Under følger en gjennomgang av hvordan oppdraget er utført, eller hva status for arbeid med oppdragene er.

3.2.1 Variasjon i medholdsprosent i klagesaker

I Tildelingsbrevet for 2017 har departementet bedt Sentralenheten om å gjøre vurderinger av årsaker til variasjon i medholdsprosent i klagesaker. Bakgrunnen for dette er merknader fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon i 2015, hvor det ble påpekt at det var store variasjoner mellom fylkesnemndene i hvor stor andel saker hvor privat part fikk medhold, og at Riksrevisjonen var i tvil om likeverdighetsprinsippet ble ivaretatt.

I 2017 har private parter fått medhold i gjennomsnittlig 15 % av klagen sine, mens de i 2016 og 2015 fikk medhold i henholdsvis 17 % og 19 %.

Som tabellen i vedlegg 2 viser, varierer medholdsprosent noe mellom nemndene. Årsakene til variasjonene kan være flere, men er ikke større enn hva som må forventes ut fra sakenes art. Fylkesnemnda foretar en konkret vurdering i hver sak av hvert enkelt barn.

Barneverntjenestens leder har fem ulike hjemler for akuttvedtak i barnevernloven. Hjemlene for akuttplassering kan være vanskelig tilgjengelige. Kvaliteten i barneverntjenestens arbeid varierer. Forhold hos de lokale barneverntjenestene fører til ulik medholdsprosent fra år til år innad i en nemnd, og mellom nemndene.

Hovedvekten av sakene gjelder klager over vedtak fattet med hjemmel i § 4-6, 2. ledd.

Grunnvilkåret etter bestemmelsen er at det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende ved å forbli i hjemmet. Vurderingstemaet i klagesaker er således sammensatt og skjønnsmessig. Det er liten grunn til å tro at det er store ulikheter i kunnskapsnivået mellom nemndsledere om betydningen av omsorgssvikt og barns utvikling som gjør at det er variasjoner mellom nemndene.

På tidspunktet når nemndsleder skal ta stilling til klagen over akuttvedtaket, er faktum i saken ofte dårlig opplyst fordi barneverntjenesten er tidlig i undersøkelsessaken. Beviskravet vil dessuten variere noe ut fra en vurdering av hvilken skaderisiko det er for barnet å forbli i sin nåværende omsorgssituasjon. Sammen gjør disse forhold at vurderingen av om inngrepskriteriene for akuttplasseringen er oppfylt, kan være ulik fra sak til sak som kommer fra de kommunale barneverntjenestene.

Det er ikke grunnlag for å konkludere med at det har utviklet seg ulik praksis i nemndene. Det vises til at de aller fleste nemndene har en medholdsprosent som ligger relativt tett opp mot gjennomsnittet. Det varierer fra år til år hvilke nemnder som har lavest og hvilke som har høyest medholdsprosent.

3.2.2 Oppdrag som fortsetter fra 2016

3.3.2.1 Samtaleprosess

Barne- og likestillingsdepartementet samtykket i brev av 2. mai 2016 til forsøk med samtaleprosess i medhold av barnevernloven § 7-25.

Samtaleprosess er en dialogbasert prosessform som erstatter tradisjonell saksbehandling med forhandlingsmøte. Formålet med samtaleprosess er å bringe partene sammen for kartlegging av faktiske forhold og konflikttemaer, bedre partenes kommunikasjon og samarbeid, øke deres forståelse, og legge til rette for enighet om en midlertidig prøveordning eller for hel eller delvis løsning av saken til barnets beste. Prosessen krever samtykke fra alle parter, og besluttes av nemndsleder. Samtykket kan

trekkes på hvert trinn i prosessen. Samtalemøtene styres av nemndsleder med bistand fra en sakkyndig.

Det er utarbeidet sentrale retningslinjer for samtaleprosess, samt lokale rutiner.

Forsøksprosjektet følges opp av en prosjektgruppe bestående av de daglige lederne i de fem forsøksnemndene og representanter fra Sentralenheten.

Det ble i 2017 besluttet at forsøksprosjektet skulle evalueres. Oxford Research har fått oppdraget, og det er forventet at de skal levere evalueringsrapport i januar 2019. Forsøksperioden er derfor forlenget til januar 2019.

Per 31.12.2017 er det gjennomført 561 samtalemøter i de fem forsøksnemndene. Av sakene i samtaleprosess ble 315 saker avgjort, mens det jobbes fortsatt med 132 saker.

Vedlegg 4 gir mer informasjon om saker i samtaleprosess i perioden 1.1.2017-31.12.2017.

3.2.2.2 Gjennomføre egne tiltak i oppfølgingsplanen for forvaltningsrevisjonen og evalueringen

Fylkesnemndene arbeidet i 2016 og 2017 kontinuerlig med oppfølgingsplanen for Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon og evalueringen av fylkesnemndene. Dette arbeidet pågår og det er allerede gjennomført tiltak for mange av punktene. Oppfølgingen av planen skal oppsummeres og dokumenteres i 2018.

3.2.2.2 Utvikle sikker digital kommunikasjon med innbyggere (ProSak)

Det gamle saksbehandlingssystemet, Sakarias, ble erstattet av ProSak i 2016. Utviklingen av ProSak har fortsatt i 2017.

Bufetat drifter fylkesnemndenes IKT-system, med bakgrunn i nåværende *Tjenesteavtale* (for leveranse av IKT-tjenester), og *Avtale om vedlikehold av ProSak*, begge datert 5.6.2015. Avtalepartene er Bufdir og Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker.

Målet er at ProSak skal bli et fullelektronisk saksbehandlingssystem, med sikker elektronisk håndtering og utveksling av dokumenter mellom fylkesnemndene og de ulike eksterne aktørene som møter i fylkesnemndene, og også at fylkesnemndene kan sende sine vedtak sikkert til domstolene. Målene i utviklingen samsvarer med målene om digitalisering og effektivisering i staten.

Videre utvikling av saksportalen avventes til Bufdir vurderer at nødvendige forutsetninger er tilstede. Fylkesnemndene og Bufdir har tett dialog om fremdriften og ønsker at videre utvikling skal gjenopptas så raskt som mulig.

3.3 Ressursbruk

Virksomheten tildeles midler over Statsbudsjettets kapittel 0853. I 2017 har fylkesnemndene disponert midler til ordinær drift på post 01, samt en tildeling på post 45 for å dekke kostnader til utvikling av nytt saksbehandlingssystem. I tillegg belaster fylkesnemndene Justis- og beredskapsdepartementets kapittel 0470 post 01 til fri sakførsel, som dekker salæret til advokater for partene som møter i sak i fylkesnemnda. Barne- og likestillingsdepartementets kapittel 0854 post 21 er belastet for kostnader inntil kr 129 000 som gjelder opplæringstiltak i forbindelse med forsøk med samtaleprosess.

Det er viktig at en størst mulig andel av bevilgningen blir benyttet til å nå målene om betryggende, rask og tillitsskapende saksbehandling. I praksis betyr dette lønn til ansatte, kompetansehevingstiltak, driftskostnader og sakskostnader. Midlene skal brukes på en mest mulig effektiv og formålstjenlig måte.

3.3.1 Kap. 0853 post 01 - Drift av virksomheten

Det er bevilget kr 217 217 000 til drift av virksomheten i 2017. Totalt er driftsposten belastet med kr 210 244 334 i 2017. Forbruket tilsvarer 96,4 % av bevilgningen. Se tabell 2.5.

Tabell 3.4: Oversikt 2017

Kapittel-post	Budsjettramme 2017	Forbruk 2017	Lineær forbruksprosent	Rest
Kap 0853-01	218 200 000	210 244 334	96 %	7 955 666
Kap 0853-45	11 139 000	6 763 239	61 %	4 375 761
Kap 0853-01 avgitt belastningsfullmakt	(2 920 000)	(2 824 040)	97 %	95 960
Sum 0853	226 419 000	217 007 573	96 %	12 427 387
Kap 3853, merinntektsfullmakt	(370 268)	(369 385)	100 %	883
Kap 0470-01, belastningsfullmakt		144 375 577	-	-
Kap 0854-21, belastningsfullmakt	129 000	128 952	100 %	48

Tabell 3.5 Kap. 0853 post 01 drift 2017

0853-01	Ramme 2017	Forbruk 2017	Lineær forbruksprosent	Rest
Driftskostnader nemndene	150 430 500	149 819 358	99,6 %	611 142
Sakskostnader	42 818 000	40 330 503	94,2 %	2 487 497
Sentrale kostnader	24 951 500	20 094 473	80,5 %	4 857 027
Totalt	218 200 000	210 244 334	96,4 %	7 955 666

Bevilgningen til drift blir i all hovedsak benyttet til å dekke faste kostnader. Andelen som er brukt til å dekke lønnskostnader, leie av lokaler og annen fast drift i 2017 er i overkant av 75 %. De resterende 25 % av bevilgningen til drift er benyttet til å dekke sakskostnader som ikke omfattes av rettsbistandloven (honorar og reisekostnader for fagkyndige medlemmer, alminnelige medlemmer og talspersoner).

Det er en budsjettmessig risiko knyttet til utviklingen av sakskostnader. Kostnadene ved en sak er en konsekvens av de vurderingene nemndsleder gjør i den enkelte fylkesnemndssak, jf. barnevernloven kapittel 7, samt antall behandlede saker.

Barnevernloven § 7-5 bestemmer at fylkesnemnda i den enkelte sak vanligvis skal bestå av nemndsleder, et fagkyndig medlem og et alminnelig medlem. Det totale forbruket av sakskostnader er vanskelig å budsjettere nøyaktig, siden det påvirkes av antall forhandlingsmøter og forhandlingsmøtenes varighet. For eksempel vurderer nemndsleder i den enkelte sak hva som er forsvarlig lengde av ett forhandlingsmøte og om det skal være utvidet nemnd. Utvidet nemnd består av nemndsleder, to fagkyndige og to alminnelige medlemmer, og blir sjelden benyttet.

En risiko som nå kommer i tillegg til de ordinære sakskostnadene er de budsjettmessige konsekvensene av forsøket med samtaleprosess. I en sak med samtaleprosess kan det være 2-3 samtalemøter hvor en benytter sakkyndig, og i noen slike saker må en påregne å både honorere sakkyndig i samtaleprosess og fagkyndig i påfølgende forhandlingsmøte (ca.

30 % av sakene med samtaleprosess gikk over til forhandlingsmøte i 2017).

I 2017 ble det brukt mindre sakskostnader enn hva det var budsjettet for. Det var satt av 42,8 millioner kroner til sakskostnader, og bare 94,2 % av budsjettet ble benyttet. Årsaken til dette er hovedsakelig at det var færre forhandlingsmøter i 2017 enn i 2016.

3.3.2 Utvikling av nytt saksbehandlingssystem

I 2017 var det bevilget kr 11 139 000 til post 45. Formålet med tildelingen er prosjekt for videre utvikling av nytt saksbehandlingssystem for fylkesnemndene, ProSak, som vil oppfylle de kravene som stilles til digitalisering og effektivisering i staten.

Bokført regnskap på post 45 i 2017 var kr 6 763 239, som tilsvarer 61 % av bevilgningen.

Det vises forøvrig til punkt 3.3.2 om utvikling av digital kommunikasjon.

Tabell 3.6: Fri rettshjelp

Kapittel 0470 post 01	Forbruk 2017	Forbruk 2016	Endring	Endring i prosent
Advokater, salær	127 855 180	138 261 178	-10 405 998	-8 %
Fraværs godtgjørelse advokater	8 407 633	14 770 399	-6 362 766	-43 %
Reiseutgifter advokater	5 686 179	6 648 784	-962 606	-14 %
Reiseutgifter tolker	19 575	34 817	-15 242	-44 %
Tolker	785 223	680 178	105 045	15 %
Fraværs godtgjørelse tolker	94 148	119 149	-25 002	-21 %
Andre salærutgifter	90 850	26 775	64 075	239 %
Partsutgifter	1 436 789	1 013 299	423 490	42 %
Sum	144 375 577	161 554 580	-17 179 003	-11 %

3.3.3 Fri rettshjelp

Fylkesnemndene belaster Justis- og beredskapsdepartementets kapittel 0470 post 01 til fri sakførsel, jf. belastningsfullmakt. I 2017 er kap. 470, post 01 belastet med totalt kr 144 375 577. Av dette beløpet er 98 % utgifter knyttet til bruk av advokater. De resterende 2 % består av utgifter til tolker og partsutgifter.

Forbruket på denne posten er redusert med 11 % sammenlignet med 2016. Årsaken til reduksjonen er todelt. Det er avholdt færre forhandlingsmøter, men det har også vært av betydning at muligheten til å kreve godtgjøring for fravær er innskrenket, jf. salærforskriften. Se tabell 3.6.

3.3.4 Andre belastningsfullmakter

I 2017 har fylkesnemndene fått belastningsfullmakt på Barne- og likestillingsdepartementets kapittel 0854 post 21 for spesielle driftsutgifter på kr 129 000. Belastningsfullmakten gjelder prosjekt for utprøving av samtaleprosess, og midlene er benyttet til erfaringskonferanse for nemndene som deltar i forsøket. Posten er belastet med kr 128 952 i 2017.

3.4 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget

Fylkesnemndene forvalter lover som har til formål å beskytte barn mot omsorgssvikt, ufødte barn og voksne mot rusens skadevirkninger og befolkningen generelt mot smittsomme sykdommer. Tvangsvedtakene griper således dypt inn i sårbare menneskers liv.

Det er derfor avgjørende at saksbehandlingen er av høy kvalitet. Barnevernloven § 7-3 viser innledningsvis til at saksbehandlingen skal være «betryggende rask og tillitsskapende». Bestemmelsen får anvendelse også for saker etter helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven. Målene fra barnevernloven er utgangspunktet for de overordnede målene og de mer detaljerte resultatkravene som gis i tildelingsbrevet for 2017.

I fylkesnemndene er det arbeidet målrettet for å nå mål- og resultatkrav i 2017. Samlet sett gir resultatene et bilde av en positiv utvikling.

For partene i fylkesnemndenes saker er det viktig at rettssikkerheten er høy, at hvert enkelt tilfelle vurderes konkret, og at sakene blir avklart så raskt som mulig. Akuttvedtak blir behandlet svært raskt. Tilsvarende gjelder behandlinger av klager over akuttvedtak, hvor vedtak i de fleste sakene foreligger innen en uke. Utfordringen har i mange tilfeller vært saksbehandlingstiden for saker med forhandlingsmøte, hvor saksbehandlingstiden kan strekke seg over lang tid. For en raskest mulig behandling av disse sakene er det avgjørende at fylkesnemnda har tilstrekkelig kapasitet og har et godt samarbeid med eksterne aktører som skal møte i nemnda, som for eksempel advokater, slik at saksbehandlingstiden blir så kort som mulig.

I 2017 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 47 dager for saker med forhandlingsmøte, mot 99 dager i 2012. Saksbehandlingstiden er betydelig redusert de siste fem årene. Årsaken til at saksbehandlingstiden økte vesentlig i perioden 2011-2013 var spesielt stor økning i saksinngangen i 2011 og 2012, uten at det da

ble tilført ressurser for å håndtere den store saksmengden. Nedgangen i saksbehandlingstid er et resultat av at en reduksjon i saksinngangen, bedre ressursutnyttelse i perioder med høyere saksinngang, og at det er færre saker som til enhver tid venter på behandling.

Kortere saksbehandlingstid er en tendens for fylkesnemndene som helhet. Iverksatte tiltak har bidratt til mindre variasjoner i nemndenes saksbehandlingstid, men uten økt grunnbemanning i perioden 2013-2016 og intern flytting av ressurser via sakshjelpen, hadde en ikke hatt mulighet til å få en så god måloppnåelse i 2017.

For en forsvarlig saksbehandling er det også en viktig forutsetning at vi har nødvendig

kompetanse og oppdatert kunnskap om innholdet i relevante bestemmelser i FNs barnekonvensjon og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), og relevante avgjørelser både fra våre egne domstoler og internasjonale avgjørelsesorganer. Fylkesnemndene arbeider aktivt for å sikre kompetansen som ligger til grunn for en betryggende og tillitsskapende saksbehandling.

Samlet sett, og sammenlignet med tidligere år, har resultatene til fylkesnemndene vært svært positive – både når det gjelder kjerneoppgavene innen saksbehandlingen og med hensyn til oppdrag og oppgaver som er gitt innenfor den organisasjonsutvikling, ledelse og kompetanseheving.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Direktøren leder og samordner arbeidet i nemndene, hjemlet i det årlige tildelingsbrevet og instruks for økonomi og virksomhetsstyringen fra Barne- og likestillingsdepartementet. Direktøren har ansvar for den faglige og administrative ledelsen av fylkesnemndene, og god intern styring og kontroll.

Det er fastsatt felles rutiner og retningslinjer som gjelder for hele virksomheten. Disse gjelder både med hensyn til saksbehandling og administrativt arbeid, og blir gjennomgått og revidert fortløpende.

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger, og er ansettende myndighet for hele virksomheten. Fullmakt til å inngå leiekontrakter er også gitt direktøren. Direktøren har gjennom disponeringsbrevene til nemndene delegert fullmakter som gjelder den daglige driften av nemndene.

Økonomistyringen i fylkesnemndene følger regelverk og bestemmelser for økonomistyring i staten. Det er etablert rutiner for internkontroll som sikrer at regelverket blir fulgt, og sikrer at det blir gitt en pålitelig og nøyaktig regnskapsrapportering.

4.1 Administrative rapporteringskrav

I tildelingsbrevet er det oppgitt ulike administrative forhold som det skal rapporteres om for 2017. Nedenfor følger rapportering.

4.1.1 Regjeringens fellesføringer

I tildelingsbrev og tillegg tildelingsbrev er det krav at fylkesnemndene skal rapportere på iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak, og iverksatte og planlagte digitaliseringstiltak, som er regjeringens fellesføringer for 2017.

Effektiviserings- og digitaliseringstiltak er i

mange tilfeller nært knyttet til hverandre, og må derfor ses i sammenheng. Noen tiltak kan planlegges og iverksettes lokalt, mens en i andre tilfeller er avhengige av ekstern progresjon– dette gjelder både tiltak for virksomheten og tiltak for hele den statlige sektoren.

Saksbehandlingssystemet

Fylkesnemndene utviklet i perioden 2014-2017 nytt saksbehandlingssystem, ProSak. I denne utviklingen har det vært viktig å effektivisere, men ikke minst å digitalisere flest mulig av arbeidsprosessene i saksbehandlingen som tidligere har blitt utført manuelt. Digitaliseringen har også ført til bedre datasikkerhet.

Tiltak som er iverksatt i forbindelse med at ProSak er tatt i bruk:

- Elektronisk signering av vedtak
- Sikker digital post til privatpersoner
- E-post direkte fra saksbehandlingssystemet til aktører i sakene
- Integrasjon mot folkeregisteret og lovdata

De tiltakene som nå er innført gjennom ProSak har ført til effektivisering. Det tar kortere tid å utføre arbeidsoppgaver, og en får besparelser, i både tid og kostnad, ved at medlemmer ikke trenger å reise til nemnda for å signere vedtakene. Tiltakene har også medført bedre dokumentsikkerhet, og gjennomgående høyere datakvalitet.

Målet er at ProSak skal bli et helelektronisk saksbehandlingssystem. Det som gjenstår er arbeidet med å lage en portal hvor advokatene og fylkesnemndene kan utveksle dokumenter, sikkert og digitalt, og installasjon av KS Svar inn og KS Svar ut, som vil gjøre nemndene i stand til å kommunisere digitalt med kommunene.

KS Svar inn og KS Svar ut er Kommunenes Sentralforbunds egenutviklede postsystem for kommuner og andre virksomheters digitale kommunikasjon. Systemet er direkte koblet med arkivsystemet. Videre utvikling er stilt i bero i påvente av avklaringer fra leverandør, se punkt 3.2.2.

Når utviklingen i ProSak er ferdig, vil ProSak være et fullelektronisk saksbehandlingssystem med høy datasikkerhet. Det er vanskelig å estimere hvor stor effekt denne digitaliseringen vil få i en effektivisering, men det vil nok være riktig å anta at den samlede tidsbruken til saksbehandling vil bli kortere.

Det vil også bli noen besparelser i forbindelse med overgang til ordinær digital post (porto), men på grunn av reduksjon i budsjett for digital post, og kostnader ved drift av digital post, vil det ikke bli reelle økonomiske besparelser for fylkesnemndene.

Planlagte og gjenstående aktiviteter i ProSak:

- Saksportalen
- KS Svar inn og KS Svar ut

Administrativ effektivisering og digitalisering

Også en del administrative oppgaver er digitalisert de siste årene. I forbindelse med nytt saksbehandlingssystem er det tatt i bruk elektronisk arkivsystem, med digital administrativ post.

Innenfor økonomiområdet har DFØ digitalisert en rekke arbeidsprosesser de siste årene. Av størst betydning for fylkesnemndene er overføringen fra manuelle til digitale skjema for eksterne honorar- og reiseregningsskjema, som ble gjennomført i 2016, og digitaliseringen av bilag som begynte i 2017. Årlig behandler fylkesnemndene ca. 9000 krav om honorar og reiserefusjon fra eksterne. Innføringen av e-skjema har foreløpig ikke vært effektiviserende ved at det har blitt frigjort tid til andre arbeidsoppgaver, men hatt stor betydning for sporbarhet og sikrere data, og tiden fra innsending til utbetaling er også redusert fordi en unngår postgang og manuell registrering.

Arbeidet som DFØ gjør for å digitalisere felles tjenester vurderes å være av stor nytte.

Det er ventet at flere arbeidsprosesser på økonomiområdet vil digitaliseres i tiden framover. Om det blir gjort tilgjengelig, ønsker vi å ta i bruk digital assistent for attestasjon av enkle reiseregninger, både for interne og eksterne. I 2017 ble det attestert over 5600 reiseregningsskjema, og om 50 % av disse, i første omgang, kan attesteres av digital assistent, så vil det frigjøre ressurser til saksbehandlingen. DFØ planlegger også å lansere brukerstøtte-robot i 2018, noe som vil være til stor hjelp for våre eksterne som søker hjelp utover vanlig arbeidstid.

Planlagte aktiviteter for administrative oppgaver:

- Digital assistent for attestasjon av reiser
- Videre digitalisering av bilag
- Videreutvikling av allerede digitaliserte områder

Videre potensiale for digitalisering i fylkesnemndene

Om allerede planlagte aktiviteter iverksettes, vil potensialet for å digitalisere nye områder være begrenset.

Et viktig digitaliseringsarbeid som gjenstår, er salæroppgaver. Arbeidet med salæroppgaver er i dag tidkrevende for alle involverte parter. Advokaten fyller nå ut det manuelle standardskjemaet for salæroppgaver, som er fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet. Skjemaet sendes deretter til nemndene per post der nemndene behandler oppgaven og sender den videre til DFØ for skanning, før attestasjon og godkjenning og endelig utbetaling. I 2017 behandlet nemndene ca. 6100 salæroppgaver.

I salærforskriften § 6 er det bestemt at salærfastsetting og utbetaling av salær om mulig skal skje innen 30 dager. Denne fristen er i dag vanskelig å nå.

Digital sikker innsending og behandling av salæroppgaver, som videre sendes til DFØs fakturasystem i elektronisk handelsformat (EHF) vil gi store besparelser, både i saksbehandlingstid for oppgavene, og kostnad til porto for advokater og statlige

virksomheter. Fylkesnemndene vil i 2018 gjennomføre et forprosjekt for å se nærmere på tekniske krav og kostnader ved en slik løsning i fylkesnemndene knyttet til ProSak.

Dette er for øvrig et digitaliseringsprosjekt som kan gjennomføres under ledelse av Justis- og beredskapsdepartementet, til nytte for hele rettshjelpssektoren.

4.1.2 Samfunnssikkerhet og beredskap

I tildelingsbrevet for 2017 ble det stilt krav om arbeid med sikkerhet. En stor arbeidsoppgave var gjennomføring av tiltaket kunnskap, kompetanse og kultur etter handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen. Det var også krav om gjennomføring av kriseøvelse for informasjonssikkerhet i Sentralenheten, oppdatering av nemndenes risiko- og sårbarhetsanalyser, og implementering av risikoreduserende tiltak.

Ulike temaer innen sikkerhet har vært behandlet i ledermøtene i 2017. Særlig har fokuset vært på informasjonssikkerhet. Fylkesnemndene har en sikkerhetsgruppe bestående av en sikkerhetsansvarlig i hver nemnd og i Sentralenheten. Sikkerhetsgruppen har hatt flere møter i 2017, og Sentralenheten har ledet møtene. Det er besluttet og implementert flere tiltak for å øke sikkerhetskulturen og dermed sikkerheten i virksomheten.

Flere av nemndene har bygget om og oppgradert sine lokaler for å bedre sikkerheten. Noen nemnder har også oppdatert tekniske sikkerhetsløsninger som bedre alarm- og låssystemer.

Alle nemndene og Sentralenheten har oppdatert sine risiko- og sårbarhetsanalyser i 2017. De fleste nemndene har også oppdatert sine krise- og beredskapsplaner. Resterende skal oppdatere sine planer i 2018. Det er også gjennomført ulike former for kriseøvelser i nemndene.

For evalueringsrapport fra kriseøvelse i informasjonssikkerhet og redegjørelse for oppfølgingstiltak, se vedlegg 7.

4.2 Andre rapporteringskrav

4.2.1 Personalforvaltning

Fylkesnemndene er en IA-virksomhet (inkluderende arbeidsliv) og fokuserer på følgende områder i mål- og handlingsplan for perioden 2014-2018:

- Redusere sykefraværet
- Ansette flere personer med redusert funksjonsevne
- Tilrettelegge for ansatte i alle livsfaser
- Styrke det psykososiale arbeidsmiljøet

Redusere sykefraværet

Det totale sykefraværet i 2017 var på 4,3 %. Av dette utgjorde langtidssykemeldinger 2,9 % og korttidssykemeldinger 1,4 %. Grensen for langtidssykemeldinger vil i denne sammenheng si sykefravær på mer enn 16 dager.

Det er daglig leder i den enkelte nemnd som har ansvar for oppfølging av sykemeldte i sin nemnd og det lokale IA-arbeidet. Sentralenheten har det overordnede ansvaret og sørger for at gjeldende regler og retningslinjer blir fulgt. Sentralenheten har også ansvar for rådgivning til de daglige lederne, samt informasjonsformidling og opplæring.

I 2017 er det arbeidet med å styrke rollen til verneombud, hovedtillitsvalgte og AMU. Det er gjennomført opplæring for disse gruppene der temaet blant annet var oppfølging av sykemeldte og håndtering av stress.

I flere av nemndene og Sentralenheten ble det gjennomført arbeidsplassvurdering for de ansatte, som et forebyggende tiltak med tanke på muskel og skjelettplager.

Ansette flere personer med redusert funksjonsevne

Fylkesnemndene har et bevisst forhold til rekruttering av personer med redusert funksjonsevne. Alle stillingsannonser inneholder blant annet informasjon om at vi er en IA-virksomhet. De siste årene har fylkesnemndene rekruttert et økende antall

arbeidstakere som har vært borte fra arbeidslivet en periode. Flere ansatte har redusert funksjonsevne.

Tilrettelegge for ansatte i alle livsfaser
Fylkesnemndenes bemanning består av ansatte i alle livsfaser. Av den totale bemanningen er 60 % av de ansatte i aldersgruppen 50-70 år. Motiverte ansatte med lang erfaring anses å ha en verdifull kompetanse, som det er ønskelig for virksomheten å beholde. Ett av tiltakene vi har iverksatt for denne gruppen er innføring av tre seniordager med lønn etter fylte 62 år.

Styrke det psykososiale arbeidsmiljøet
Det er et bevisst forhold og et kontinuerlig arbeid med det psykososiale arbeidsmiljøet i fylkesnemndene.

Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2017 har blitt fulgt opp gjennom egne oppfølgingsmøter i alle nemndene, Sentralenheten og ledergruppa. Informasjonen som kom fram i undersøkelsen har blitt gjennomgått og diskutert i grupper hvor alle har deltatt, og gruppene har sammen valgt ut fokusområder for videre tiltak. Målet med oppfølgingen er å styrke det psykososiale arbeidsmiljøet.

4.2.3 Aktivitets- og redegjørelsesplikter

Fylkesnemndene har gjennom flere år hatt en overvekt av kvinnelige ansatte. Ved utgangen av 2017 utgjorde den kvinnelige andelen av administrasjonsansatte hele 93 %. Blant nemndsledere har fordelingen jevnet seg noe ut de senere årene og var ved årsskiftet 55 % kvinner og 45 % menn.

4.2.4 Sosiale hensyn i offentlige anskaffelser

Fylkesnemndene har i løpet av 2017 ikke kunngjort anskaffelser på Doffin, siden det ikke har vært noen anskaffelser med størrelse som krever slik kunngjøring.

I anskaffelsene som er gjort i forbindelse med utvikling av nytt saksbehandlingssystem er det gjort avrop på rammeavtaler, hvor krav til sosiale hensyn er avtalefestet.

Virksomheten er oppmerksom på ansvaret for sosiale forhold i anskaffelser.

Alle nemndene og Sentralenheten benytter offentlig godkjente renholdsfirma.

4.2.5 Miljøkrav i anskaffelser

Fylkesnemndene har i løpet av 2017 ikke kunngjort anskaffelser på Doffin, siden det ikke har vært noen anskaffelser med størrelse som krever slik kunngjøring.

I anskaffelsene som er gjort i forbindelse med utvikling av nytt saksbehandlingssystem er det gjort avrop på rammeavtaler, hvor miljøkrav er avtalefestet.

Virksomheten er oppmerksom på ansvaret for å ta hensyn til klima og miljø i anskaffelser.

4.3 Vesentlige forhold for styring og kontroll i virksomheten

I 2017 er det ikke iverksatt eller gjort vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll i virksomheten. Det er heller ikke avdekket vesentlig styringssvikt, feil eller mangler.

4.3.1 Revisjon

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker blir årlig revidert av Riksrevisjonen.

Riksrevisjonen har gjennomført ordinær revisjon for 2016, ved å revidere årsregnskap for 2016 og kontrollert et utvalg disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet. Riksrevisjonen hadde i den forbindelse ingen merknader.

Revisjonsberetningen for 2017 vil bli publisert på fylkesnemndenes hjemmeside.

I 2017 startet Riksrevisjonen en etterlevelserevisjon for informasjonssikkerheten i fylkesnemndene. Resultatet av denne revisjonen kommer i 2018.

4.3.2 Personalmessige forhold

Pr. 31.12.17 hadde fylkesnemndene 137 ansatte, inkludert ansatte i fast stilling og ansatte i engasjementer. Fordelt på våre stillingsgrupper utgjør det 79 nemndsledere og daglige ledere, 48 saksbehandlere og 10 ansatte i Sentralenheten.

Tabell 4.1 viser totalt antall årsverk per 31.12.2017. Tabellen tar utgangspunkt i definisjonen til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD): «Ett årsverk er en person i 100% stilling i et helt år». Denne regnemåten ble innført i årsrapporten i 2016 og tallene er derfor ikke sammenliknbare med det som er oppgitt i tidligere årsrapporter.

Tabell 4.1: Årsverk 2017

Årsverk	2017		
	NL	ADM	Totalt
Agder	5	2,3	7,3
Buskerud og Vestfold	7	4,2	11,2
Hordaland og Sogn & Fj.	7,8	3,6	11,4
Møre og Romsdal	3,8	1,5	5,3
Nordland	4,9	2,9	7,8
Oppland og Hedmark	5,9	2,8	8,7
Oslo og Akershus	11,9	6,4	18,3
Rogaland	6,7	3	9,7
Telemark	2,9	1,9	4,8
Troms og Finnmark	4,3	2,5	6,8
Trøndelag	5,9	3	8,9
Østfold	4,4	3,2	7,6
Sentrallenheten	2	10	12
Totalt antall årsverk	72,5	47,3	119,8

NL = nemndsledere

ADM = administrasjonsansatte

4.3.3 Kompetanseheving

Se omtalen av resultatkrav R6b.

4.3.4 Ansattmedvirkning

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) arbeider for et forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten.

Utvalget deltar i planleggingen av verne- og miljøarbeidet, og følger utviklingen av spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd. AMU består av to representanter for de ansatte;

hovedverneombud og ansattrepresentant, og to representanter fra arbeidsgiversiden. I 2017 har arbeidsgiver ledet AMU. I 2017 ble det avholdt fire møter, og AMU var arrangør av opplæringsdagen for verneombud og hovedtillitsvalgte.

Samarbeid mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte

Tillitsvalgte og arbeidsgiver møtes jevnlig for samarbeidsmøter. Hovedtillitsvalgte og representanter fra arbeidsgiver deltar i disse møtene. Formålet er informasjonsflyt, drøftinger, og forhandlinger av spørsmål som har betydning for virksomheten. Det var tre samarbeidsmøter i 2017. I tillegg var det egne møter i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger.

4.3.5 Varslingsrutiner

Fylkesnemndene har varslingsrutiner i samsvar med arbeidsmiljølovens kapittel 2. Rutinen er tilgjengelig for alle ansatte, og beskriver de ansattes rett og plikt til å varsle, fremgangsmåte for å varsle om det oppstår kritikkverdige forhold, og arbeidsgivers framgangsmåte i håndtering av varsler.

5. Framtidsutsikter

I 2018 er det 25 år siden fylkesnemndene ble opprettet. Ved opprettelsen i 1993 ble det lagt spesiell vekt på å bedre rettsikkerheten for barn, familier og enkeltpersoner i tvangssaker. Siden 1993 har det blitt stadig større fokus på barns beste og rettsikkerhet, og forskning og kunnskap om barns utvikling. Lovgivningen for saksbehandlingen i fylkesnemndene har flere ganger blitt revidert. Det er nå foreslått endringer i barnevernloven i NOU 2016:16 *Ny barnevernlov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse* og NOU 2017:8 *Særdomstoler på nye områder*.

Barnevernlovutvalget la i 2016 fram omfattende forslag til endringer i barnevernloven. Loven er foreslått endret på viktige punkter, blant annet for å sette barns rettigheter enda mer i fokus. I 2017 la regjeringen fram Prop 169 L (2016-2017) til Stortinget, hvor noen av forslagene fra NOU 2016:16 ble fulgt opp. Et av forslagene er knyttet til fylkesnemndas dokumentasjon av barns medvirkning. Det er foreslått at vedtakene fra fylkesnemnda skal kunne vise hvordan barna har medvirket, hva de har ment, og hvordan fylkesnemnda har vurdert deres sak. Denne proposisjonen er nå til komitebehandling i Stortinget.

Våren 2017 leverte Særdomstolsutvalget sin utredning (NOU 2017:8). Utredningen inneholdt blant annet forslag om å legge fylkesnemndenes oppgaver til domstolene. Utvalget peker blant annet på at en slik endring av systemet vil være til fordel for sakene hvor det er samtidig foreldretvist og barnevernssak, at behandlingen av barnevernssaker bør være i et formelt sett uavhengig organ, og at en antar at en domstolsbehandling av disse sakene vil gi høyere tillit i befolkningen enn behandling i fylkesnemndene.

Begge utredningene har vært ute på høring, og fylkesnemndene har levert høringsuttalelser. I begge høringene har hele virksomheten vist stort faglig engasjement og sterk vilje til å bidra.

Selv om det sannsynligvis kommer endringer som vil påvirke fylkesnemndene er det viktig å fortsette med faglig og organisatorisk videreutvikling. For å ivareta rettsikkerheten i saksbehandlingen og mest mulig gode og riktige avgjørelser, må de ansatte i fylkesnemndene ha generelt høy og oppdatert kompetanse. Alle skal ha et betryggende kunnskapsgrunnlag og samme tilbud til kompetanseheving. Hvert enkelt barn skal få en konkret vurdering, og en sak skal ikke bli forskjellig behandlet i ulike deler av landet. Ett viktig nytt tiltak for å styrke kompetanse og erfaringsutveksling mellom nemndsledere er kollegaveiledning etter domstolenes modell.

Forsøket med samtaleprosess, som skal evalueres i 2018, viser foreløpig gode resultater. Fylkesnemndene er forberedte på å utvide forsøket, eller gjøre dette til en fast prosessform i alle nemndene i 2018/2019.

Fylkesnemndene vil i størst mulig grad fortsette arbeidet med å digitalisere våre oppgaver. Det gjelder både interne - og eksterne oppgaver. Fylkesnemndene er en forholdsvis liten virksomhet hvor digitaliseringsarbeidet kan være til stor nytte i både saksbehandlingen og for administrative oppgaver.

Norsk barnevern har i de senere år blitt diskutert og kritisert, både nasjonalt og internasjonalt. Dette er noe som påvirker arbeidet i fylkesnemndene. Blant annet derfor er det en forutsetning at de ansatte har nødvendig oppdatert kunnskap om innholdet i relevante bestemmelser i FNs barnekonvensjon og Den europeiske

menneskerettskonvensjonen (EMK). Innholdet i disse konvensjonsbestemmelsene er i stadig utvikling og det er avgjørende å være oppdatert på relevante avgjørelser både fra norske domstoler og internasjonale avgjørelsesorganer, herunder Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD).

For fylkesnemndene er det viktig å møte alle på like premisser og i tråd med kravene oppstilt i nasjonale og internasjonale forpliktelser. Retten til familieliv, slik dette er beskrevet i EMK, skal etterleves innenfor de rammer konvensjonen oppstiller. Denne retten er av vesentlig betydning for barn.

Imidlertid vil det ikke alltid være til barnets beste at retten til familieliv gis forrang foran andre tungtveiende hensyn. Hensynet til barnets beste tilsier derfor i noen tilfeller at EMKs unntaksbestemmelser bør benyttes, og at barnet må flyttes ut av hjemmet. Fylkesnemndene må sikre at en betryggende og tillitsskapende saksbehandling ligger til grunn for avgjørelsen.

6. Årsregnskap

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker er en bruttobudsjettert virksomhet som fører regnskap etter kontantprinsippet for statlige virksomheter.

Virksomheten består av tretten enheter, tolv nemnder og Sentralenheten. Det avgis et samlet regnskap for virksomheten.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. All vesentlig informasjon framgår av årsregnskapet.

Regnskapet revideres av Riksrevisjonen.

6.1 Kommentarer til årsregnskapet

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker disponerte i 2017 en samlet tildeling på kapittel 0853 på kr 229 339 000. Bevilgningen er fordelt på post 01 – drift, og post 45 – større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. I tillegg har virksomheten i 2017 fått belastningsfullmakter fra Justis- og beredskapsdepartementet på kapittel 0470 post 01 fri sakførsel, og fra Barne- og likestillingsdepartementet for kapittel 0854 post 21 på kr 129 000. Det ble avgitt belastningsfullmakt til Bufdir på kr 2 920 000 til drift av IKT-systemer.

6.1.1. Kapittel 0853 post 01 – drift

Det ble bevilget kr 218 200 000 til drift av virksomheten i 2017¹. Totalt er driftsposten belastet med kr 210 244 334. Registrerte merinntekter på kapittel 3853 er på kr 369 385. En sammenstilling av utgifter og inntekter

gir et mindreforbruk på kr 7 955 666², som tilsvarer 3,6 % av bevilgningen.

Bevilgningen til drift blir i all hovedsak benyttet til å dekke faste kostnader. Andelen som er brukt til å dekke lønnskostnader, leie av lokaler og annen fast drift i 2016 er i overkant av 75 %. De resterende 25 % av bevilgningen er benyttet til å dekke saks kostnader som ikke omfattes av Lov om fri rettshjelp (honorar og reisekostnader for fagkyndige medlemmer, alminnelige medlemmer og talspersoner).

Årsaken til mindreforbruket på post 01 i 2017 skyldes hovedsakelig at det var bevilget et for høyt beløp til å dekke innbetaling av pensjon fra arbeidsgiver, og at saks kostnadene ble lavere enn forventet.

Barnevernloven § 7-5 bestemmer at fylkesnemnda i den enkelte sak skal bestå av nemndsleder, en fagkyndig medlem og et alminnelig medlem. Det totale forbruket av saks kostnader er vanskelig å budsjettere nøyaktig, siden det påvirkes av antall forhandlingsmøter og forhandlingsmøtenes varighet. Kostnaden er vanskelig å planlegge, og er i tillegg en konsekvens av de vurderingene nemndsleder gjør i den enkelte fylkesnemndssak, jf. barnevernloven kapittel 7. For eksempel vurderer nemndsleder i den enkelte sak hva som er forsvarlig lengde av ett forhandlingsmøte - bruk av tolk påvirker også møtenes lengde, og om det skal være utvidet nemnd.

Nemndene kan ikke instrueres til å styre saks kostnadene, fordi det både vil være i konflikt med styringsdokumentene til fylkesnemndene, som blant annet gir mål for produksjonen, saksbehandlingsreglene, den enkelte nemnds uavhengighet og kvalitetsmålene i barnevernloven.

¹ Jf. bevilgningsrapporteringen, note A

² Jf. bevilgningsrapporteringen, note B

6.1.2 Kapittel 0853 post 45 – utvikling av nytt saksbehandlingssystem

I 2017 ble det totalt bevilget kr 11 139 000 til post 45. Formålet med tildelingen er prosjekt for utvikling av nytt saksbehandlingssystem for fylkesnemndene, ProSak, som kan oppfylle de kravene som stilles til digital saksbehandling i det offentlige.

Bokført regnskap på post 45 i 2016 var kr 6 763 239. Forbruket tilsvarer 61 % av budsjettet.

Årsaken til mindreforbruket på post 45 er at prosjektet i 2017 hadde mindre framdrift enn planlagt, og budsjettert. Etter første halvår ble prosjektet stoppet midlertidig i påvente av nødvendig utvikling fra Bufetat, se punkt 3.3.2. Det er forventet at prosjektet vil starte opp igjen i løpet av 2018, og at de resterende midlene da vil bli benyttet.

6.1.3 Belastningsfullmakter

I 2017 fikk fylkesnemndene to belastningsfullmakter. Den ene fra Justis- og beredskapsdepartementet for å belaste kapittel 0470 post 01 for fri rettshjelp, og den andre fra Barne- og likestillingsdepartementets kapittel 0854 post 21 for spesielle driftsutgifter.

Kap. post 0470-01 ble belastet med et forbruk på totalt kr 144 375 577. Av dette beløpet er 99 % utgifter som er knyttet til bruk av advokater. De resterende 1 % består av utgifter til tolker og partsutgifter. Fra 2016 til 2017 ble belastningen på posten redusert med 11 %. En viktig årsak til reduksjonen i bruk av midler er endringer i salærforskriften for fraværsgodtgjørelse, som gjaldt fra 1.1.2017.

Belastningsfullmakten på kapittel 0854 post 21 gjelder prosjekt for forsøk med samtaleprosess. Posten er belastet med kr 128 952, og midlene er benyttet til opplæring om kompetansetiltak.

6.1.4 Resultat

Årsregnskapet for 2017 gir et bilde av en virksomhet med høy aktivitet.

På post 01 er det et mindreforbruk på 3,6 % av bevilgningen, som hovedsakelig skyldes for stor tildeling av pensjonsmidler og at sakskostnadene har vært mindre enn forventet. Avviket mellom budsjett og regnskap vurderes som akseptabelt.

Oslo, 1. mars 2018

Pernille Pettersen Smith
Direktør
Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

6.2 Bevilgningsrapportering 2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0853	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	218 200 000	210 244 334	7 955 666
0853	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	11 139 000	6 763 239	4 375 761
0470	Justis- og beredskasdep: Fri rettshjelp	01	Driftsutgifter	B	0	144 375 577	
0854	Tiltak barne-/ungd.vernet; Spes. dr. utg.	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	128 952	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter	B	0	40 890 818	
<i>Sum utgiftsført</i>					229 339 000	402 402 921	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3853	Driftsinntekter	01	Driftsinntekter	B	370 268	369 385	-883
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	175 422	
5700	Folketrygden-arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		0	17 959 464	
<i>Sum inntektsført</i>					370 268	18 504 271	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						383 898 649	
Kapitalkontoer							
60092901	Norges Bank KK /innbetalinger					3 166 454	
60092902	Norges Bank KK/utbetalinger					-386 961 619	
708058	Endring i mellomværende med statskassen					-103 484	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2017	31.12.2016	Endring
708058	Mellomværende med statskassen				-6 230 696	-6 127 212	-103 484

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0853-01	2 248 000	215 952 000	218 200 000
0853-45		11 139 000	11 139 000

Spesifikasjon:

	0853-01	0853-45	Merknad
Tildelingsbrev	216 969 000	7 639 000	
Tillegg nr. 1	2 248 000		Overføring
Tillegg nr. 2	-2 000 000	2 000 000	Revidert nasjonalbudsjett
Tillegg nr. 2		1 700 000	Revidert nasjonalbudsjett
Tillegg nr. 3	983 000		Lønnskompensasjon
Sum	218 200 000	11 339 000	

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
085301		7 955 666	-2 824 040	5 131 627	369 385			5 501 012	10 910 000	5 501 012
085345	"kan overføres"	4 375 761		4 375 761				4 375 761	4 375 761	4 375 761
047001	"belastningsfullmakt"			0				0		
085421	"belastningsfullmakt"			0				0		
163301	"belastningsfullmakt"			0				0		
*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.										

Avgitte belastningsfullmakter

I brev av 21. desember 2016 har Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker gitt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, fullmakt til å belaste kap 0853 post 01 med inntil kr 2.920.000,- til å dekke utgifter ved samarbeidsavtalen og til forvaltning av ProSak.

Merinntektsfullmakter

I brev av 19.juni 2017, har Barne- og likestillingsdepartementet gitt Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, fullmakt til å overskride bevilgningen på kap 0853 post 01 med inntil kr 130.000,- mot tilsvarende inntekter under kap 3853 post 01.

I brev av 4.september 2017, har Barne- og likestillingsdepartementet gitt Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, fullmakt til å overskride bevilgningen på kap 0853 post 01 med kr 40.268,- mot tilsvarende inntekter under kap 3853 post 01.

I brev av 31.november 2017, har Barne- og likestillingsdepartementet gitt Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, fullmakt til å overskride bevilgningen på kap 0853 post 01 med inntil kr 200.000,- mot tilsvarende inntekter under kap 3853 post 01.

Mottatte belastningsfullmakter

I brev av 12. januar 2017 har Justis- og beredskapsdepartementet gitt Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, fullmakt til å belaste kap 0470 post 01 etter reglene i lov om fri rettshjelp.

I R-116, har Finansdepartementet gitt alle virksomheter som er innenfor nettoføringsordningen, fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap 1633 post 01.

I tildelingsbrev for 2017, har Barne- og likestillingsdepartementet gitt Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, fullmakt til å belaste kap 0854 post 01 med inntil kr 129.000,- for gjennomføring av forsøk med samtaleprosess.

6.3 Artskontorrapportering 2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	139 804	469 070
Salgs- og leieinnbetalinger	1	229 581	188 050
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		369 385	657 120
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	152 250 158	132 487 738
Andre utbetalinger til drift	3	63 535 817	64 219 472
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		215 785 975	196 707 210
Netto rapporterte driftsutgifter		215 416 590	196 050 090
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	4	1 367 265	390 951
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		1 367 265	390 951
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		1 367 265	390 951
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	5	144 358 862	161 535 869
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		144 358 862	161 535 869
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		175 422	180 546
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		17 959 464	15 629 957
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		40 890 818	45 809 332
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		22 755 932	29 998 830
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		383 898 649	387 975 740

Oversikt over mellomværende med statskassen

		2017	2016
Eiendeler og gjeld			
Skyldig skattetrekk		-6 280 279	-6 127 571
Annen gjeld		49 583	359
Sum mellomværende med statskassen	6	-6 230 696	-6 127 212

Note 1: Innbetalinger fra drift

	2017	2016
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0	54 000
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	139 804	0
Andre tilskudd og overføringer	0	415 070
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	139 804	469 070
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftsområdet	189 313	188 050
Diverse tilfeldige inntekter	40 268	0
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	229 581	188 050
Sum innbetalinger fra drift	369 385	657 120

Note 2: Utbetalinger til lønn

	2017	2016
Lønn	94 839 054	90 388 263
Arbeidsgiveravgift	17 959 464	15 629 957
Pensjonsutgifter*	11 101 967	0
Sykepenges og andre refusjoner (-)	-2 114 521	-2 950 081
Andre ytelser**	30 464 194	29 419 598
Sum utbetalinger til lønn	152 250 158	132 487 738
Antall årsverk:	119,8	116,8

* Fra og med 1. januar 2017 betaler virksomheten pensjonspremie til SPK. For 2017 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent.

**Andre ytelser inkluderer utbetaling av honorar til eksterne (sakskostnader): honorar for fagkyndige og alminnelige nemndsmedlemmer, sakkyndige i samtaleprosess og talsperson for barn

Note 3: Andre utbetalinger til drift

	2017	2016
Husleie	27 546 248	25 239 614
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	384 017	165 763
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	8 745 586	7 639 517
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	49 877	43 376
Mindre utstyrsanskaffelser	1 165 786	1 007 142
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 294 902	881 778
Kjøp av fremmede tjenester	9 457 754	13 491 799
Reiser og diett	8 218 783	9 234 082
Øvrige driftsutgifter	6 672 863	6 516 401
Sum andre utbetalinger til drift	63 535 817	64 219 472

Note 4: Finansinntekter og finansutgifter

	2017	2016
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 367 265	390 951
Sum utbetaling til investeringer	1 367 265	390 951

Note 5: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	2017	2016
Fri rettshjelp	144 358 862	161 535 869
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	144 358 862	161 535 869

Note 6: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2017	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-7 687 239	0	-7 687 239
Skyldig skattetrekk	-6 280 279	-6 280 279	0
Annen kortsiktig gjeld	49 583	49 583	0
Sum	-13 917 935	-6 230 696	-7 687 239
Sum	-13 917 935	-6 230 696	-7 687 239

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2017	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-7 687 239	0	-7 687 239
Skyldig skattetrekk	-6 280 279	-6 280 279	0
Annen kortsiktig gjeld	49 583	49 583	0
Sum	-13 917 935	-6 230 696	-7 687 239
Sum	-13 917 935	-6 230 696	-7 687 239

6.4 Prinsippnote til årsregnskapet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler	22241295
Jan Erik Berglihn	
Vår dato	Vår referanse
30.04.2018	2017/00925-9
Deres dato	Deres referanse

FYLKESNEMNDENE FOR BARNEVERN OG
SOSIALE SAKER
Akersgata 1
0158 OSLO

Att.: Carl Victor Nordahl

Revisjon av årsregnskapet for Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker 2017

Vedlagt følger revisjonsberetningen for Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker sitt årsregnskap for 2017.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens regnskap i samsvar med lov og instruks om Riksrevisjonen og internasjonale standarder for offentlig revisjon.

Offentliggjøring av revisjonsberetning

Revisjonsberetningen er Riksrevisjonens konklusjon på gjennomført finansiell revisjon. Denne revisjonen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet i lov om Riksrevisjonen § 18 2. ledd.

Riksrevisjonen vil derfor oppfordre til at revisjonsberetningen publiseres sammen med årsregnskapet.

Etter fullmakt

Erna Jørgensen Lea
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur.

Kopi til: BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	E-post	Internett	Bankkonto	Org.nr.
Postboks 8130 Dep 0032 Oslo	Storgata 16	22 24 10 00	postmottak@riksrevisjonen.no	www.riksrevisjonen.no	7694 05 06774	974760843

FYLKESNEMNDENE FOR BARNEVERN OG
SOSIALE SAKER
Org. nr.: 995710757

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker sitt årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskommmentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at kr 383 898 649,- er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo, 30.04.2018

Etter fullmakt

Erna Jørgensen Lea
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

Vedlegg 1: Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstid saker etter barnevernloven* . Saker behandlet med forhandlingsmøte. Antall saker behandlet innenfor tidsintervallene.										
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker	Saker i grunnlaget
Agder	4	12	30	14	6	9	4	3	2	84
Buskerud og Vestfold	5	15	42	38	26	16	5	5	1	153
Hordaland, Sogn og Fjordane	10	15	39	30	16	13	7	3	6	139
Møre og Romsdal	2	11	12	10	5	5	5	1	0	51
Nordland	4	26	24	18	5	0	1	0	0	78
Oppland og Hedmark	5	20	40	35	15	4	2	0	0	121
Oslo og Akershus	18	25	50	77	33	11	11	5	6	236
Rogaland	3	11	20	18	18	7	7	1	8	93
Telemark	0	10	10	14	8	5	7	1	0	55
Troms og Finnmark	5	5	32	23	12	9	2	0	0	88
Trøndelag	2	7	18	28	15	7	2	0	2	81
Østfold	2	14	17	41	19	8	4	3	3	111
Fylkesnemndene totalt	60	171	334	346	178	94	57	22	28	1290

*Jf barnevernloven § 7-14

Fra dato: 01.01.2017
Til dato: 31.12.2017

Saksbehandlingstid saker etter barnevernloven . Saker behandlet med forhandlingsmøte. Andel saker behandlet innenfor tidsintervallene.									
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker
Agder	4,8 %	14,3 %	35,7 %	16,7 %	7,1 %	10,7 %	4,8 %	3,6 %	2,4 %
Buskerud og Vestfold	3,3 %	9,8 %	27,5 %	24,8 %	17,0 %	10,5 %	3,3 %	3,3 %	0,7 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	7,2 %	10,8 %	28,1 %	21,6 %	11,5 %	9,4 %	5,0 %	2,2 %	4,3 %
Møre og Romsdal	3,9 %	21,6 %	23,5 %	19,6 %	9,8 %	9,8 %	9,8 %	2,0 %	0,0 %
Nordland	5,1 %	33,3 %	30,8 %	23,1 %	6,4 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %
Oppland og Hedmark	4,1 %	16,5 %	33,1 %	28,9 %	12,4 %	3,3 %	1,7 %	0,0 %	0,0 %
Oslo og Akershus	7,6 %	10,6 %	21,2 %	32,6 %	14,0 %	4,7 %	4,7 %	2,1 %	2,5 %
Rogaland	3,2 %	11,8 %	21,5 %	19,4 %	19,4 %	7,5 %	7,5 %	1,1 %	8,6 %
Telemark	0,0 %	18,2 %	18,2 %	25,5 %	14,5 %	9,1 %	12,7 %	1,8 %	0,0 %
Troms og Finnmark	5,7 %	5,7 %	36,4 %	26,1 %	13,6 %	10,2 %	2,3 %	0,0 %	0,0 %
Trøndelag	2,5 %	8,6 %	22,2 %	34,6 %	18,5 %	8,6 %	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Østfold	1,8 %	12,6 %	15,3 %	36,9 %	17,1 %	7,2 %	3,6 %	2,7 %	2,7 %
Fylkesnemndene totalt	4,7 %	13,3 %	25,9 %	26,8 %	13,8 %	7,3 %	4,4 %	1,7 %	2,2 %

*Jf barnevernloven § 7-14

Fra dato: 01.01.2017
Til dato: 31.12.2017

Saksbehandlingstid saker etter barnevernloven* . Saker behandlet uten forhandlingsmøte. Antall saker behandlet innenfor tidsintervallene.										
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker	Saker i grunnlaget
Agder	3	7	6	6	6	1	1	0	1	31
Buskerud og Vestfold	6	17	17	18	13	9	1	1	4	86
Hordaland, Sogn og Fjordane	10	17	23	14	8	3	1	0	1	77
Møre og Romsdal	1	3	11	2	5	6	0	1	2	31
Nordland	2	15	8	5	3	0	0	0	0	33
Oppland og Hedmark	2	14	13	11	12	4	0	0	0	56
Oslo og Akershus	4	16	16	17	10	8	6	3	3	83
Rogaland	6	8	30	16	16	11	2	0	2	91
Telemark	0	7	5	6	2	0	1	0	0	21
Troms og Finnmark	0	11	19	11	5	1	0	0	0	47
Trøndelag	8	26	18	9	6	0	1	0	0	68
Østfold	2	6	10	11	7	4	4	3	1	48
Fylkesnemndene totalt	44	147	176	126	93	47	17	8	14	672

*Jf barnevernloven §§ 7 - 14 og 7-19

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Saksbehandlingstid saker etter barnevernloven . Saker behandlet uten forhandlingsmøte. Andel saker behandlet innenfor tidsintervallene.									
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker
Agder	9,7 %	22,6 %	19,4 %	19,4 %	19,4 %	3,2 %	3,2 %	0,0 %	3,2 %
Buskerud og Vestfold	7,0 %	19,8 %	19,8 %	20,9 %	15,1 %	10,5 %	1,2 %	1,2 %	4,7 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	13,0 %	3,9 %	29,9 %	18,2 %	10,4 %	3,9 %	1,3 %	0,0 %	1,3 %
Møre og Romsdal	3,2 %	48,4 %	35,5 %	6,5 %	16,1 %	19,4 %	0,0 %	3,2 %	6,5 %
Nordland	6,1 %	42,4 %	24,2 %	15,2 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oppland og Hedmark	3,6 %	28,6 %	23,2 %	19,6 %	21,4 %	7,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oslo og Akershus	4,8 %	9,6 %	19,3 %	20,5 %	12,0 %	9,6 %	7,2 %	3,6 %	3,6 %
Rogaland	6,6 %	7,7 %	33,0 %	17,6 %	17,6 %	12,1 %	2,2 %	0,0 %	2,2 %
Telemark	0,0 %	52,4 %	23,8 %	28,6 %	9,5 %	0,0 %	4,8 %	0,0 %	0,0 %
Troms og Finnmark	0,0 %	55,3 %	40,4 %	23,4 %	10,6 %	2,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Trøndelag	11,8 %	8,8 %	26,5 %	13,2 %	8,8 %	0,0 %	1,5 %	0,0 %	0,0 %
Østfold	4,2 %	12,5 %	20,8 %	22,9 %	14,6 %	8,3 %	8,3 %	6,3 %	2,1 %
Fylkesnemndene totalt	6,5 %	21,9 %	26,2 %	18,8 %	13,8 %	7,0 %	2,5 %	1,2 %	2,1 %

*Jf barnevernloven §§ 7 - 14 og 7-19

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Saksbehandlingstid saker etter helse- og omsorgstjl.* . Saker behandlet med forhandlingsmøte. Antall saker behandlet innenfor tidsintervallene.										
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker	Saker i grunnlaget
Agder	5	3	0	0	0	0	0	0	0	8
Buskerud og Vestfold	5	2	0	0	0	0	0	0	0	7
Hordaland, Sogn og Fjordane	9	1	0	0	0	0	0	0	0	10
Møre og Romsdal	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Nordland	1	3	0	0	0	0	0	0	0	4
Oppland og Hedmark	1	3	2	0	0	0	0	0	0	6
Oslo og Akershus	6	8	0	0	1	0	0	0	0	15
Rogaland	1	8	0	0	0	0	0	0	0	9
Telemark	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Troms og Finnmark	3	1	1	0	0	0	0	0	0	5
Trøndelag	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Østfold	5	1	0	0	0	0	0	0	0	6
Fylkesnemndene totalt	44	32	3	0	1	0	0	0	0	80

Saksbehandlingstid saker etter helse- og omsorgstjl. Saker behandlet med forhandlingsmøte. Andel saker behandlet innenfor tidsintervallene.									
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker
Agder	62,5 %	37,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Buskerud og Vestfold	71,4 %	28,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	90,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Møre og Romsdal	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Nordland	25,0 %	75,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oppland og Hedmark	16,7 %	50,0 %	33,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oslo og Akershus	40,0 %	53,3 %	0,0 %	0,0 %	6,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Rogaland	11,1 %	88,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Telemark	50,0 %	50,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Troms og Finnmark	60,0 %	20,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Trøndelag	66,7 %	33,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Østfold	83,3 %	16,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fylkesnemndene totalt	55,0 %	40,0 %	3,8 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

*Jf helse- og omsorgstjenesteloven § 9 - 11, 10 - 2 og 10 - 3

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Saksbehandlingstid saker etter helse- og omsorgstjl.* . Saker behandlet uten forhandlingsmøte. Antall saker behandlet innenfor tidsintervallene.										
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker	Saker i grunnlaget
Agder	5	5	0	0	0	0	0	0	0	10
Buskerud og Vestfold	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Hordaland, Sogn og Fjordane	11	3	0	0	0	0	0	0	0	14
Møre og Romsdal	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Nordland	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Oppland og Hedmark	2	3	0	0	0	0	0	0	0	5
Oslo og Akershus	3	1	1	0	0	0	0	0	0	5
Rogaland	4	3	0	0	0	0	0	0	0	7
Telemark	2	3	0	0	0	0	0	0	0	5
Troms og Finnmark	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Trøndelag	3	1	0	0	0	0	0	0	0	4
Østfold	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Fylkesnemndene totalt	41	19	1	0	0	0	0	0	0	61

Saksbehandlingstid saker etter barnevernloven . Saker behandlet uten forhandlingsmøte. Andel saker behandlet innenfor tidsintervallene.									
	Mindre enn 2 uker	Mellom 2 og 4 uker	Mellom 4 og 6 uker	Mellom 6 og 8 uker	Mellom 8 og 10 uker	Mellom 10 og 12 uker	Mellom 12 og 14 uker	Mellom 14 og 16 uker	Mer enn 16 uker
Agder	50,0 %	50,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Buskerud og Vestfold	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	78,6 %	21,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Møre og Romsdal	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Nordland	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oppland og Hedmark	40,0 %	60,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oslo og Akershus	60,0 %	20,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Rogaland	57,1 %	42,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Telemark	40,0 %	60,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Troms og Finnmark	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Trøndelag	75,0 %	25,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Østfold	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fylkesnemndene totalt	67,2 %	31,1 %	1,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

*Jf helse- og omsorgstjenesteloven § 9 - 11, 10 - 2 og 10 - 3

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Klagebehandling av akuttvedtak*. Antall saker behandlet innenfor tidsintervallene			
	Mindre enn 1 uke	Mellom 1 og 2 uker	Saker i grunnlaget
Agder	35	0	35
Buskerud og Vestfold	60	0	60
Hordaland, Sogn og Fjordane	45	1	46
Møre og Romsdal	21	0	21
Nordland	24	2	26
Oppland og Hedmark	41	0	41
Oslo og Akershus	89	11	100
Rogaland	52	0	52
Telemark	13	1	14
Troms og Finnmark	34	0	34
Trøndelag	31	0	31
Østfold	33	0	33
Fylkesnemndene totalt	478	15	493

Klagebehandling av akuttvedtak. Andel saker behandlet innenfor tidsintervallene		
	Mindre enn 1 uke	Mellom 1 og 2 uker
Agder	100,0 %	0,0 %
Buskerud og Vestfold	100,0 %	0,0 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	97,8 %	2,2 %
Møre og Romsdal	100,0 %	0,0 %
Nordland	92,3 %	7,7 %
Oppland og Hedmark	100,0 %	0,0 %
Oslo og Akershus	89,0 %	11,0 %
Rogaland	100,0 %	0,0 %
Telemark	92,9 %	7,1 %
Troms og Finnmark	100,0 %	0,0 %
Trøndelag	100,0 %	0,0 %
Østfold	100,0 %	0,0 %
Fylkesnemndene totalt	97,0 %	3,0 %

*Jf barnevernloven § 7 -23

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Legalitetskontroll av akuttvedtak*. Antall saker behandlet totalt og andel saker behandlet innenfor 48 timer		
	Antall saker	Andel behandlet innenfor 48 timer
Agder	97	97,9 %
Buskerud og Vestfold	188	100,0 %
Hordaland, Sogn og Fjordane	151	95,4 %
Møre og Romsdal	68	95,6 %
Nordland	91	97,8 %
Oppland og Hedmark	92	100,0 %
Oslo og Akershus	357	98,6 %
Rogaland	158	98,7 %
Telemark	53	100,0 %
Troms og Finnmark	78	100,0 %
Trøndelag	119	98,3 %
Østfold	86	100,0 %
Fylkesnemndene totalt	1538	97,9 %

*Jf barnevernloven § 7 - 22

Fra dato: 01.01.2017

Til dato: 31.12.2017

Vedlegg 2:

Omfanget av medhold for offentlig part i klagesaker over akuttvedtak, jf. barnevernloven § 7-23 og helse- og omsorgstjenesteloven § 10-5

	2017		2016		2015	
Nemnd	Antall krav	Medholdsprosent offentlig part	Antall krav	Medholdsprosent offentlig part	Antall krav	Medholdsprosent offentlig part
Agder	54	87 %	77	88 %	82	84 %
Buskerud/Vestfold	85	87 %	91	86 %	113	82 %
Hordaland/Sogn og F.	62	85 %	60	88 %	112	78 %
Møre og Romsdal	29	93 %	30	87 %	49	74 %
Nordland	41	85 %	44	75 %	97	71 %
Oppland/Hedmark	61	85 %	67	90 %	111	77 %
Oslo/Akershus	156	83 %	200	75 %	293	84 %
Rogaland	82	76 %	84	76 %	79	73 %
Telemark	16	75 %	14	71 %	41	83 %
Troms/Finnmark	35	83 %	70	86 %	105	85 %
Trøndelag	45	89 %	63	83 %	83	89 %
Østfold	43	95 %	136	88 %	70	84 %
Totalt	709	85 %	936	83 %	1235	81 %

Vedlegg 3:

Antall saker med pålegg om hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4

A: Antall saker om pålegg om hjelpetiltak fordelt på den enkelte nemnd

Nemnd	Bvl § 4-4: Antall saker mottatt i 2017	Saker med vedtak	Saker med enighet om hjelpetiltak før vedtak
Agder	2	2	1
Buskerud/Vestfold	5	0	1
Hordaland/Sogn og F.	8	8	1
Møre og Romsdal	1	1	0
Nordland	3	2	1
Oppland/Hedmark	5	3	0
Oslo/Akershus	17	9	5
Rogaland	5	2	1
Telemark	3	0	2
Troms/Finnmark	4	0	1
Trøndelag	3	1	0
Østfold	8	3	1
Totalt	64	31	14

B: Antall saker om pålegg om hjelpetiltak fordelt på type tiltak

Type tiltak BVL § 4-4	Antall saker med vedtak i 2017	Enighet uten vedtak
Kompenserende tiltak (Besøkshjem mv)	2	1
Kontrolltiltak (tilsyn mv)	11	2
Omsorgsendrende tiltak (senter for foreldre og barn)	14	6
Omsorgsendrende tiltak (foreldreveiledning)	8	6
Strukturendrende hjelpetiltak (MST; PMTO mv.)	2	1
Totalt	37	16

Vedlegg 4:

Antall saker med samtaleprosess i forsøksnemndene

A: Antall saker med samtaleprosess i 2017

Nemnd	Antall samtalemøter	Avgjorte saker	Saker som fortsatt er i prosess
Hordaland og Sogn og Fjordane	105	57	21
Møre og Romsdal	30	16	13
Oslo og Akershus	121	82	28
Rogaland	121	67	41
Trøndelag	169	93	29
Totalt	546	315	132

B: Avsluttede saker i 2017

Nemnd	Antall saker trukket av kommunen/partene	Forhandlingsmøte	Skriftlig behandling	Totalt
Hordaland og Sogn og Fjordane	18	22	17	57
Møre og Romsdal	6	5	5	16
Oslo og Akershus	33	25	24	82
Rogaland	23	20	24	67
Trøndelag	36	27	30	93
Totalt	116	99	100	315

C: Årsak til trekking av sak

Nemnd	Trukket etter avtale	Trukket av offentlig part	Trukket av privat part
Hordaland og Sogn og Fjordane	9	8	1
Møre og Romsdal	5		1
Oslo og Akershus	25	7	1
Rogaland	14	8	1
Trøndelag	19	13	4

Vedlegg 5:

Overprøving av saker i domstolene, antall hovedkrav (hovedparagraf) og utfall 2017

Instans	Prosesstype	Stadfestet	Omgjøring	Hevet	Avvist	Nektet fremmet	Totalt	Andel saker omgjort
Tingretten	Hovedsak	134	48	167	2		351	14 %
	Klage på akuttvedtak	36	11	114	2		163	7 %
Lagmannsretten	Hovedsak	4				16	20	
	Klage på akuttvedtak			1		3	4	
Høyesterett	Hovedsak	4				2	6	
	Klage på akuttvedtak							

Tabellen viser kun overprøving og utfall av hovedkrav i vedtak.

Stadfestet: vedtaket ble ikke endret.

Omgjøring: vedtaket ble endret.

Hevet: saken for retten ble trukket. Det tidligere vedtaket eller dommen gjelder.

Avvist: En sak skal avvises dersom en formell forutsetning for videre behandling ikke er oppfylt. Det er mange forskjellige grunner til at en sak blir avvist. I klagesaker kan det for eksempel være at barneverntjenesten har opphevet akuttvedtaket.

Nektet fremmet: Lagmannsretten/Høyesterett har ikke samtykket til å behandle anken over tingrettens/lagmannsrettens dom.

Vedlegg 6:

Barns medvirkning

A: Antall barn med partsstatus eller talsperson, etter aldersgruppe

	0-7 år	7-15 år	Over 15 år	Totalt
Antall barn med partsstatus	0	83	488	571
Antall barn med talsperson	83	916	0	999
Antall barn uten partsstatus eller talsperson	708	91	2	801
Totalt	791	1090	490	2371

B: Andel barn med partsstatus eller talsperson, etter aldersgruppe

	0-7 år	7-15 år	Over 15 år
Andel barn med partsstatus	0,0 %	7,6 %	99,6 %
Andel barn med talsperson	10,5 %	84,0 %	0,0 %
Andel barn uten partsstatus eller talsperson	89,5 %	8,3 %	0,4 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

C: Andel barn med partsstatus eller talsperson, etter type medvirkning

	Andel barn med partsstatus	Andel barn med talsperson	Andel barn uten partsstatus eller talsperson
0-7 år	0,0 %	8,3 %	88,4 %
7-15 år	14,5 %	91,7 %	11,4 %
Over 15 år	85,5 %	0,0 %	0,2 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

Vedlegg 7:

Unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 15, tredje ledd.

fylkesnemndene.no